

ORSZÁGÚT

AZ ORSZÁGÚTI
FERENCES
PLÉBÁNIA LAPJA
2026. TAVASZ

ferenc
300

FERENCES JUBILEUMOK – JÓL MEGTANULJUNK...
AZ ÉLETSZENTSÉG ÚTJÁN – NÖVEKEDNI A SZENTMISE KEGYELMÉBŐL
A „PUCÉR KRISZTUS” – P. KRISZTEN RAFAEL OFM EMLÉKEZETE
ARCOK AZ ORSZÁGÚTON – TANÁR ÉS EDZŐ
KITEKINTŐ – SZÉCSÉNY ÁGACSKÁJA KLARISSZA REMETESÉG
NÉVJEGY – BEMTUTATKOZIK A SZOCIÁLIS TESTVÉREK TÁRSASÁGA

ORSZÁGÚTI
FERENCES PLÉBÁNIA

„JÓL MEGTANULJUNK ÉLNI. HALNI TŐLE...”

Az idei év a ferences jubileumok sorában – a greccioi karácsony, Szent Ferenc stigmatizációjának és a Naphimnusz születésének 800 éves évfordulója után – a Poverello, Isten szegénykéje halálának nyolcadik centenáriuma iránítja figyelmünket: 1226. október 3-án este a beteg és gyenge Ferenc azt kéri a testvérektől, hogy vetköztessék le és szinte mezítelenül fektessék a földre és vele együtt a 142. zsoltárt imádkozzák: „Hangos szóval kiáltok az Úrhoz, hangos szóval könyörgök az Úrhoz! Kiöntöm előtte panaszomat, ...Vezess ki börtönömből, s akkor hálát adok nevednek. az igazak körém gyűlnek, mivel jót tettem velem.” A testvérek közösségében és az imádság közben Ferenc Atya pedig kilehelte lelkét és evilágból az Úr dicsőségébe költözött. Innét a Tranzitus, átmenet kifejezés az esemény és az ünnep elnevezésére.

Ferenc atyánk élete, hite, példája 800 éve ragyog az Egyházban, sőt azon túl is, hiszen személye minden felekezet és vallás számára, még a hit nélkül élők számára is elfogadott és példa. Nekünk, ferenceseknek, ferences lelkiségű plébánián élőknek, Szent Ferenc tisztelőinek és minden istenkereső embernek ma is útmutató az ő élete és tanítása. A jubileumi év megnyitó szertartásán Francesco Piloni ofm így fogalmazott: „A Poverello élete ma is megszólít bennünket, az egész Egyházat: megtérésre és testvéri életre hív, mert ami itt, a mezítelen földön született, ma is hivatott termékenyvé tenni a világot.”

Leó pápa ünnepi köszöntőjében ezt írta: „A mai korban, amelyet végtelennek tűnő háborúk, belső és társadalmi megosztottságok jellemeznek, melyek bizalmatlanságot és félelmet szülnek, ő továbbra is szól hozzánk. Nem azért, mert technikai megoldásokat kínál, hanem mert élete a béke igazi forrására mutat. ... Ennek a hitben erős, reményben szilárd és a felebarát iránti tevékeny szeretetben lángoló szentnek a példája és lelki öröksége tudatosítsa mindnyájunkban annak fontosságát, hogy az Úrba vessük bizalmunkat, hogy az evangéliumhoz hű életet éljünk, és hogy hittel és imádsággal fogadjuk és világítsuk meg életünk minden helyzetét és cselekedetét.”

Olyan korban élünk, amely fél a haláltól, elrejt, elhallgatja, technikákkal és zajjal takarja el. Ferenc csendes, mégis erős tanúsága azt mondja: nem kell félnünk attól, amit már életünkben Istenre bízunk. Aki megtanul élni az evangélium szerint, az nem marad tanácstalan a halál küszöbén sem.

Meghívásunk van tehát, hogy az ünnepi évben újra csodálkozzunk rá Ferenc mély és elkötelezett bizalmára, hitére az egyedül jó és fölséges Istenben – de ne csak csodáljuk, hanem tanuljuk el lelkületét – jól és helyesen élni, követve őt, életünket Istennel egységben szemlélni, az üdvösség reményét ébren tartani szívünkben, hogy majd „Halál Nővért” is ebben a húsvéti fényben ismerjük fel, és valóban átmenet, tranzitus legyen számunkra az üdvösség teljességébe. T

fr. Zalán

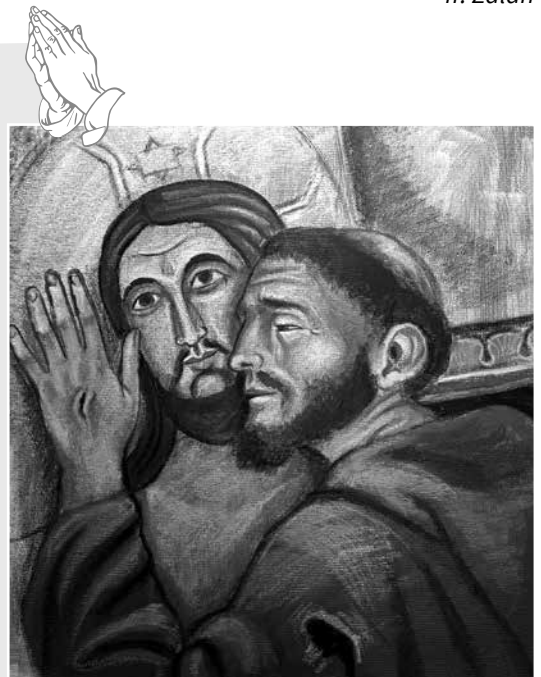
Leó pápa imádsága a ferences jubileum alkalmából:

Szent Ferenc, testvérünk,
te nyolcszáz évvel ezelőtt
megbékélt emberként mentél halál nővérünk elé,
kérünk, járj közben értünk az Úrnál!

Te a San Damiano-i Megfeszítettben ismerted fel az igazi békét,
taníts meg bennünket arra,
hogy benne keressük minden kiengesztelődés forrását,
mely minden válaszfalat ledönt!

Te fegyvertelenül léptél át a háború és a meg nem értés frontvonalain,
adj nekünk bátorságot arra,
hogy hidakat építsünk ott, ahol a világ falakat húz!

Konfliktusoktól és megosztottságtól szenvedő korunkban
járj közben értünk, hogy béketeremtők legyünk:
a Krisztustól származó béke fegyvertelen és lefegyverző tanúi!
Ámen.

ASSISI SZENT FERENC: AZ ÖRÖK ÉLET MAGJA

RÉSZLETEK A FERENCES CSALÁD
ELŐLJÁRÓINAK JUBILEUMI LEVELÉBŐL

... Az Assisi Szent Ferenc halálának és égbe érkezésének 800. évfordulója alkalmából 2026. január 10-én megkezdett jubileumi évhez kapcsolódóan a ferences család különböző ágainak előljárói közös levelet adtak közre. Ebből osztunk meg most néhány gondolatot:

A TALÁLKOZÁS, AMI MINDENT MEGVÁLTOZTAT

... A megtérés akkor teljesedett be, amikor Ferenc találkozott a San Damianó-i megfeszített Krisztussal. Előtte fakadt elő a szívéből az az ima, a Pater Nosterrel együtt, amelyet a testvéreivel állandóan mondott, és amelyről később ismét be akart számolni a Végrendeletében: „*Imádkunk téged, Legszentebb Urunk Jézus Krisztus, itt és a világon lévő minden templomodban, és áldunk téged, mert szent kereszteddel megváltottad a világot*” (Végr 4-5.)

A megfeszített Krisztus dicsőséges arcán Ferenc a Fiúnak az Atya felé fordított nyitott tekintetét látta. Ezek a szemek Isten szeretetének biztos jelei voltak minden sebesült, üdvösségre szoruló ember iránt.

Ez volt a „kereszt igéje”, amit a San Damianóban hallott: Isten szegénnyé lett, közénk jött, hogy irgalmasságot cselekedjen velünk. Itt és minden más templomban, ahol a dicsőséges Krisztust szemlélte, ezt az imát ismételte, mintegy hittapasztalatának szintéziseként annak az arcnak az irányában, amelyben minden alkalommal felismerte, ezért imádta és áldotta, dicsérte és megköszönte a szeretetet, aki az Isten.

A leprások és a Megfeszített tekintete az örök élet magját adta Ferencnek. Attól a pillanattól kezdve a Krisztusban kinyilatkoztatott Atyaisten dicséretében, önmaga iránti alázatban, szeretett fiúnak érezve magát, és minden ember iránt irgalmasan, áldott testvérként fogadva kezdett el élni. Egy új ember született, akiben az evangélium gyökeret vert, így igazi és új bölcsességet nyert önmagáról, az emberiségről és Istenről. ...

AZ EGYHÁZ - EGY SZEGÉNY, DE TERMÉKENY FÖLD

Hová ültessük a magot

Megtérése után Ferenc egy döntő kérdéssel nézett szembe: hová ültesse el a magot, amelyet Isten engedett benne megszületni? Milyen talaj a legalkalmasabb arra, hogy növekedjen és gyümölcsöt teremjen?

Az egyházi helyzet abban az időben nem volt könnyű. A papság gyakran erkölcsileg és lelkiileg elszegényedett. Sok világi mozgalom, erős evangéliumi elkötelezettséggel megítélte, elmarasztalta és elhagyta ezt az egyházat.

Ferenc számára azonban az Egyház továbbra is a példabeszéd terepe maradt, amelyben a Magvető soha nem hagyta abba a mag vetését. Még a sziklák, tövises és a

kemény föld ellenére is az a mező maradt az a hely, ahol az evangéliumi mag kicsírázhatott.

San Damiano: megtanulni szeretni az Egyházat

Ferenc körülbelül egy évet töltött San Damianóban, miután elhagyta az apai házat, és szakított annak kereskedelmi és versengő szemléletével. Ez volt az az időszak, amikor Ferenc az egyházi életben nevelődött, megtanulva alázattal és hűséggel szeretni azt anélkül, hogy a tökéletesek lelki büszkeségébe esne. A szegény Péter pappal élt együtt, aki ott szolgált. Barátság szövődött közöttük. Ebben az időszakban „*határtalan bizalmat adott neki (nekem) az Úr és ad szüntelenül papjai iránt*”, vagyis az Egyházban. Egy olyan mély élmény, amely örökre megmaradt: „*...ha szegényes papokkal találkozónék a világban, ... úgy akarom tisztelni, szeretni és becsülni őket és a többi-eket, mint uraimat.*”

Ezzel a szegény pappal evangéliumi identitása szempontjából döntő időt töltött együtt. Annak az Egyháznak a hitében nevelték, amelyet azon szentségi helynek ismertek el, mint ahol Isten szeretete megnyilatkozik.

Az Egyház, minden tövisével együtt megmarad annak a helynek, ahol az evangéliumi mag kicsírázhat.

Az Eucharisztia: a misztérium szíve

Az Eucharisztia volt ennek a misztériumnak a biztos bizonyítéka. Benne „*nap nap után*” a Legfölségesebb és Mindenható hagyta, hogy a papok szegény és talán tisztátalan kezeibe kerüljön.

Ferenc ámulva emlékszik vissza erre: „Isten magasságbeli Fiából testi szemeimmel itt e földön semmi mást nem látok, mint szentséges testét és szentséges véré.”

Az Eucharisztia iránti nagy áhítatban két alapvető mozzanat fonódott össze: a szeretet ama szegény föld iránt, amely az Egyház, amelyben Isten „nap nap után leszáll ... és a pap kezébe adja magát”, alázatosan alárendelve magát neki; és azon Isten misztériumának szemlélése, aki az „alázat”, aki nekünk adja magát „a kenyér kicsiny alakjában”. Az Eucharisztia szegény és alázatos kenyerében Ferenc nemcsak az Egyház értékének emlékeztetőjét tartotta a kezében, hanem azt a szentséget is, amelyben minden nap szemlélhetjük Jézus logikáját: az alázatot és a szegénységet, mint az irgalmasság ajándékává válásának egyetlen módjait.

Az Egyház és az Eucharisztia az a második örökség, amelyet Ferenc ránk hagyott: az a talaj, amelybe elültethetjük evangéliumi magunkat, hogy valóban keresztényivé váljon, és az a logika, amellyel nap mint nap táplálunk kell magunkat, hogy az örök élet gyümölcsözővé teremjünk. ...

A MAG TOVÁBB CSÍRÁZIK

A mi felelősségünk

Ez egy olyan küldetés, amely ma is folytatódik. Felelősségteljes erőfeszítést követel tőlünk, hogy az evangéliumi élet magvát láthatóvá és gyümölcsözővé tegyük.

A ferences család férfi és női tagjai immár 800 éve ezt a hivatást teszik jelenvalóvá. Családi szellemben ki-ki a saját személyes hivatása szerint, „a Szent Evangélium formája szerint” él.

Amit mindannyiunktól elvárnak, az a keresztény életünk alázatos és szegény, mégis kitartó és nagylelkű magjának gyümölcsözővé tétele, legyünk bármilyen életállapotban is. **Igazi kereszténynek lenni azt is jelenti, hogy jó állampolgárok vagyunk.** Valódi problémákkal foglalkozunk, és innovatív megoldásokat keresünk egy igazságosabb és testvériesebb világért. Ez az egyetlen módja annak, hogy reményt adjunk a békére.

Zarándokok a végső Város felé

Hogy el ne csüggedjünk ebben az elkötelezettségben, Ferenc arra emlékeztet minket, hogy „zarándokok és jövevények vagyunk ebben a világban”. Olyan emberek, akik úgy élnek, hogy a végső Városra várnak.

A mi erőfeszítéseink a zarándokok erőfeszítései, olyan emberek erőfeszítései, akiknek nincsenek végső megoldásaik, de akik tudják, hová tartanak. Tudják, hogy az örökkévalóságra hivatottak, úgy, hogy közösségben éljenek az élő Istennel és közösségben éljenek egymással.

És tudják, hogy ez a közösség csak akkor lesz teljes és végleges, amikor „Isten lesz minden mindenkben.” T

Úr Jézus Krisztus,
köszönjük az örök élet magját,
amit Ferencben elültettél.
Köszönjük, mert a mag tovább csírázik,
nemzedékről nemzedékre.
Teremjen gyümölcsöt ez mindannyiunkban:
irgalmasságot a szegények iránt,
szeretetet irántad, a Megfeszített iránt,
hűséget az Egyházhoz,
szeretetet az Eucharisztia iránt,
testvériséget hatalom nélkül,
tanúságtételt a békéről.

Segíts nekünk, hogy „a szent evangélium mintája szerint” éljünk,
ahol vagyunk és működünk.
A Lélek tegyen minket szenvedélyes keresztényekké, e kor polgáraivá,
akik képesek kezelni a valós problémákat
és egy igazságosabb és testvériesebb világot keresnek.
És emlékeztess minket, hogy a remény zarándokai vagyunk,
úton a végső Város felé,
ahol Isten, a te Atyád és a mi Atyánk lesz minden mindenkben.
Ámen.

FERENCES JUBILEUM - JUBILEUMI BÚCSÚ

• **Az Assisi Angyalos Boldogasszony bazilikában 2026. január 10-én, szombat délelőtt 10 órakor ünnepélyes keretek között megnyitották Assisi Szent Ferenc tranzitusának, boldog halálának jubileumi évét. Ez alkalmából Leó pápa rendkívüli jubileumi évet hirdetett. Az Apostoli Penitenciária ez alkalmából kiadott levelében ezt írja:**

„2026 ... valóban Szent Ferenc éve lesz, és mindannyian arra kapunk meghívást, hogy szentekké váljunk a mai világban, a Szeráfi Pátriárka példáját követve. A XII. és XIII. század között, az úgynevezett szent háborúk, a laza erkölcsök és a félreértett vallási buzgalom korában „egy nap született a világba” (Dante Alighieri, *Isteni Színjáték, Paradicsom* XI, 50.). Ferenc, aki egy gazdag kereskedő fiából szegénnyé és alázatossá vált, igazi *alter Christus* volt a földön, az evangéliumi életnek kézzelfogható példáját és a keresztény tökéletesség igazi képét mutatva a világnak. Korunk nem nagyon különbözik attól, amelyben Ferenc élt, és pontosan ennek fényében tanítása talán még érvényesebb és érthetőbb ma. Amikor a keresztény szeretet elsorvad, a tudatlanság mint rossz szokás terjed, és akik a népek közötti harmóniát magasztalják, inkább önzésből, mint őszinte keresztény szellemből teszik ezt; amikor a virtuális elsőbbséget élvez a valóssal szemben, a társadalmi viszály és az erőszak a mindennapi élet része, és a béke egyre bizonytalanabbá és távolibbá válik, akkor Szent Ferencnek ez az éve arra ösztönözzön mindannyiunkat, mindenkit a saját képességei szerint, hogy kövessük Assisi szegénykijét, hogy Krisztus példáját kövessük amennyire csak lehet, és ne ássuk alá az imént elmúlt szentév elhatározásait: a remény, amely zarándokként látott minket, most a tevékeny szeretet buzgalmává és hevületévé változzon át.”

A dokumentum ezért így folytatja:

„Ugyanazzal a nagylelkű lelkesedéssel és ugyanazon örömmel, amelyet a Szent, látva, hogy Krisztus helytartója meghallgatja imáját, a Porciunkula felszentelése alkalmával a megadott kegyelem bejelentésekor a jelenlévő tömegre átárasztott, Őszentsége XIV. Leó pápa, hitünk és örömünk szolgája elrendeli, hogy 2026. január 10-től, amely egybeesik a rendes jubileumi év végével, 2027. január 10-ig, Szent Ferenc különleges éve hirdettessék meg, amelyben minden keresztény hívóaz az Assisi Szent példáját követve, maga is az életszentség példaképévé és a béke állandó tanújává válhat. A kitűzött célok tökéletesebb megvalósítása érdekében az Apostoli Penitenciária, a pápa akaratával összhangban, a Szent Ferenc éve alkalmából kiadott jelen rendelettel teljes búcsút ad a szokásos feltételek mellett - *szentségi gyónás, szentáldozás és ima a Szentatya szándékaira* -, amelyek a tisztító tűzben lévő lelkekért is alkalmazhatók, mintegy közbenjárás-ként.”

A búcsú ajándéka - az Első, Második, valamint a Reguláris és Világi Harmadik Rendi ferences közösségek tagjai mellett - szól

- **„minden hívőnek**, megkülönböztetés nélkül, akik büntől elszakadt lélekkel részt vesznek Szent Ferenc évében azáltal, hogy zarándokként ellátogatnak bármelyik ferences kolostor templomába vagy istentiszteleti helyre a világon, amely Szent Ferencnek van szentelve vagy bármilyen okból kapcsolódik hozzá, és ott áhítattal követik a jubileumi szertartásokat, vagy legalább egy megfelelő időt töltenek áhítatos elmélkedéssel, és imákkal fordulnak Istenhez azzal a céllal, hogy Szent Ferenc példáját követve a keresztény szeretet érzései és a népek közötti egyetértés és béke hitese fogadalmi ébredjenek szívükben, amelyeket a Mi Atyánkkal, a Hitvallással, valamint a Boldogságos Szűz Máriához, Assisi Szent Ferenchez, Szent Klárához és a Ferences Család összes szentjéhez intézett fohászkodásokkal zárnak.
- **Az idősek, a betegek és az őket gondozók, valamint mindazok, akik súlyos okok miatt nem tudják elhagyni otthonukat**, szintén teljes búcsút nyerhetnek, feltéve, hogy feloldozást nyertek minden büntől, és a lehető leghamarabb teljesíteni kívánják a három szokásos feltételt, ha lelkileg csatlakoznak Szent Ferenc évének jubileumi ünnepségeihez, felajánlva imáikat, fájdalmaikat vagy életük szenvedéseit az Irgalmas Istennek.”

Szeretettel buzdítunk tehát minden hívőt, éljen a rendkívüli kegyelem ajándékával saját lelke vagy elhunytjai javára, vagy épp azokért felajánlva közbenjárását, akik nem számíthatnak mások imádságára. T

fr. Zalán

HÉTKÖZNAPI ZSOLTÁROZÁS MINDENKINEK

A zsoltározást a mai katolikus tapasztalat leginkább a zsolozsmához köti, s ezen keresztül gyakran a klérus vagy a szerzetesi élet sajátos gyakorlatának tekinti. Ez a felfogás azonban történetileg és teológailag is szűkítő, kevésbé szépen fogalmazva, téves. A zsoltárok imádkozása olyan imaforma, amely az ókori Izrael kultuszából ered, és az évszázadok során mind a zsidó, mind a keresztény hagyományban az Isten-nel való kapcsolat egyik legmélyebb és legátfogóbb nyelvéné vált, és egyáltalán nem csak a papok dolga.

A zsoltározás gyökerei az ókori Izrael vallási életébe nyúlnak vissza. A zsoltárok keletkezése nem egyetlen korszakhoz vagy szerzőhöz köthető, hanem hosszú, sokszínű folyamat eredménye. Már a királyság korában megjelenik az énekelt és hangszeres ima a kultusz részeként:

„Dávid és Izrael egész háza teljes erejéből játszott az Úr előtt” (2Sám 6,5).

A zsoltárok egyszerre kötődtek a templomi liturgiához és az egyéni imádsághoz, ahogyan azt a zarándokénekek és a hálaadó zsoltárok tanúsítják. Ez a történeti mélység teológiai jelentőségű: a zsoltárok olyan imák, amelyeket Isten népe nemzedékről nemzedékre hordozott és formált. Az őskeresztény közösségek ezt az imahagyományt természetes módon vették át. Az Újszövetség tanúsága szerint is a keresztény közösségi ima részét képezték:

„Szóljatok egymáshoz zsoltárokkal, dicséretekben és lelki énekekben” (Ef 5,19).

Krisztus áldozata után, az ő fényében azonban a zsoltárok is új értelmet nyernek. Maga Jézus is a zsoltárok szavaival imádkozik a kereszten:

„Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” (Zsolt 22,2; vö. Mt 27,46).

Jézus a legkiszolgáltatottabb pillanatában nem szabadon imádkozik, hanem egy zsoltárt idéz, ez alapvető fontosságú volt az egyházatyák számára, ráadásul Jézus maga mondja feltámadása után: *„Ezeket mondtam nektek, amikor még veletek voltam, hogy be kell teljesednie mindannak, amit rólam Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárokkal írtak.”* (Lk 24, 44)

Ezek a tények alapozták meg azt a patrisztikus felismerést, hogy a zsoltárokkal Krisztus imádkozik, és az Egyház vele együtt mondja e szavakat. Részben ennek is köszönhető, hogy a sivatagi atyák számára a zsoltározás az állandó imádság eszköze lett. A zsoltárok folyamatos ismétlése segítette őket abban, hogy életük minden pillanatát Isten jelenlétében éljék. A folyamatos ismétlés gyakorlatának a bibliai alapját maguk a zsoltárok adják:

„Naponta hétszer dicsérlek téged igazságos ítéleteidért” (Zsolt 119,164).

Fontos hangsúlyozni, hogy a zsoltározás a sivatagi atyák számára elsősorban nem érzelmi élmény, hanem aszketikus gyakorlat volt, olyan gyakorlat, amely fokozatosan tisztítja a szívet és fegyelmezi a gondolatokat. Ezt a sivatagi atyáktól eredő hagyományt Szent Benedek foglalta később rendszerbe, amikor regulájában a zsoltározást a szerzetesi élet középpontjába állította. A cél számára sem pusztán az imáidó kitöltése, hanem az idő megszentelése volt. Ebből a hagyományból alakult ki az Egyház hivatalos imája, a zsolozsma. A zsolozsma (klasszikus formájában) az egész napot Isten dicséretének rendeli alá, annak tudatában, hogy „hétszer egy nap” kell az Úr elé állni.

A zsolozsma elvben a felszentelt szolgálattevők különleges imádsága, ilyenkor az egész Egyház nevében imádkoznak. Ugyanakkor a zsoltározás mint imaforma nem korlátozódik erre az intézményes keretre. A Szentírás tanúsága szerint Isten dicsérete az egész nép hivatása:

„Dicsérje az Urat minden, ami lélegzik” (Zsolt 150,6).

Ez az egyetemesség alapozza meg azt a felismerést, hogy a zsoltárok egyénileg és közösségben egyaránt imádkozhatók, a zsolozsmától függetlenül is. Legfőképpen azért érdemes imádkozni egyénileg is a zsoltárokat, mert különleges erejük van. A zsoltárok különleges ereje abban áll, hogy az emberi tapasztalat teljes spektrumát megérintik. A hála és az öröm mellett helyet kap bennük például a panasz és a kétségbeesés is:

„Miért csüggedsz el, lelkem, és miért háborgsz bennem?” (Zsolt 42,6).

Szent Ágoston ezért nevezi a zsoltárokat a „szív tükreinek”: az imádkozó felismerheti bennük saját belső állapotait. Ugyanakkor a zsoltárok nem pusztán visszatükrözik az érzelmeket, hanem Isten elé rendezik azokat, reményre nyitva még a legsötétebb helyzetekben is. Ebből következik a zsoltározás egyik legmélyebb tapasztalata: a zsoltárok akkor is imádkozhatók, amikor nem felelnek meg az aktuális lelkiállapotnak. Az imádkozó ilyenkor nem önmagából, hanem az Egyház imájából él. Szent Pál szavaival:

„A Lélek segítségére van gyöngeségünknek, mert nem tudjuk, hogyan kell imádkoznunk” (Róm 8,26).

A zsoltárok az egyéntől függetlenül létező és érvényes imanyelve engedi, hogy a Lélek imádkozzon bennünk akkor is, amikor mi magunk szavakat sem találunk.

Összegezve: a zsoltározás olyan imaforma, amely egyszerre személyes és egyházi, őszintén emberi és mélyen krisztológiai. Nem csupán az ember szava Istenhez, hanem válasz arra a meghívásra, amely a zsoltárok végső felszólításában hangzik el:

„Minden, ami lélegzik, dicsérje az Urat!” (Zsolt 150,6). **T**

Keller Márkus

AZ ÉLETSZENTSÉG ÚTJÁN - A SZENTMISÉK LELKI AJÁNDÉKAKÉNT

AZ ÉLETSZENTSÉGRŐL ÉS A SZENTMISÉRŐL

„*Résztételünk a Szentmisén*” címmel, az Országút 2023. őszi számában már írtam a szentmiséken való résztételünk és hívó életünk kapcsolatáról, és hívó világi életünknek „*életünk szentmiséje*”-ként való megéléséről. Gondolatát Varga László püspök atya akkori lelkigyakorlatainak köszönhetem. Most azért idézem fel újra az akkor leírtakat, hogy az életszentség kérdését vizsgáljam, a hívó életünk és a szentmisék lelki mélységének titkaiként; miként tárulnak fel a szentmise és a hívó élet során az életszentség forrásai?

Maga a gondolat ismerős lehet sokaknak, hiszen mindaz, amit Varga László püspök atya a lelkigyakorlatai és a kis könyvei révén erről elmondott, megírt az elmúlt közel két évtized során minderről, mára már sokak tanításának szerves része lett. Farkas László atya kiváló „*Misekalauzát*” külön is kiemelem. Örömmel javaslom mindenkinek, életkortól függetlenül.

Ez a tanítás jól érzékelteti, milyen közvetlen, egymásba fonódó kapcsolat áll fenn a szentmise, annak egyes cselekményei és a világi életünk között. Vajon mennyire vannak benne elrejtve az *életszentség* felé vezető életút titkai is? Az életszentség nem a kiváltságosok útja, hanem az emberi lélek természetes igenlő válasza Krisztus hívására a lelki életünk során. Mindnyájunknak szól, és érvényes a szentmisék közötti világi életünk idejére is. A kegyelem jelenléte sohasem szünetel. Rajtunk múlik, hogy e köztes időkre szólóan „életünk szentmiséi”, mint kegyelemforrás, életünknek valóban átítatója és ajándéka legyen.

Életünk szüntelen egymásba fonódó megújulás. Így van ez a napok, hetek, hónapok, egyházi évek során is, és akkor is, amikor a szentmise véget ér, és újult erővel veszi kezdetét a kinti életünk, s tart mindaddig, míg újból a templomba, külső kegyelmi térből, örömeinkkel és vágyainkkal, ismét a belsőbe érkezünk.

Odabent mi voltunk a pap, és Krisztus az áldozat. Odakint a Feltámadt Krisztus a pap, és mi lehetünk az átváltoztatott és megtört, éltető kenyér és a szomjat-fájdalmat oltó bor és víz titka által, a megszentelt test és lélek, az Élő Krisztus szentségi ajándékai. Ebben az áttetesülésben rejlik az életszentség felé vezető út forrása és alkotó kövei, melyen már nem is mi megyünk előre, hanem a Feltámadt Krisztus jön elénk, szüntelenül. Ő az, akit várunk, az örök Adventus Domini, aki jön és betölti, megszenteli az életünket. Amint a Lélek sem lankad, hanem buzdít szüntelen, mint Szent Péter apostol ajkán azóta is: „*Szentek legyetek, amint én is szent vagyok.*” (1Pét 1,16), és mindannyiunkat az életszentségre hív...

Az egyszeri ember megretten. Szentek legyünk? Mártírok, vértanúk? Nem elég, ha jó keresztények, tisztességes, törvénytisztelő emberek vagyunk? Az apostoli szó figyelmeztet: az emberi jószándék és igyekezet itt kevés, többre kell törekednünk... „*Törekedjeteink inkább igazságos lelkületre, életszentségre, hitre, szeretetre, türelemre és szelídségre!*” (1Tim 6,11). „*Ő a legjobbat akarja nekünk. Azt, hogy szentségének részeseivé legyünk*” (Zsid 12,10). „*Ő nem bűnös életre hívott bennünket, hanem szentségre*” (1Tessz 4,7). „*Újuljatok meg hát gondolkodásotok szellemében, és öltözzétek magatokra az új embert, aki az Isten szerint igazságosságban és az igazság szentségében alkotott teremtmény*” (Ef 4,23-24).

AZ ÉLETSZENTSÉGRŐL -

A II. Vatikáni Zsinat Szellemében

1962. október 11-ét írtunk. Kubában rakétaválság, teljes blokádnak fenyeget. A világot atomháború fenyegeti. Rómában XXIII. János pápa szinte csendben megnyitja a II. Vatikáni Zsinatot, és a Lélek már induláskor váratlan erővel járja át a résztvevő egyházföket. Hamar megszületik az első (dogmatikai) dokumentum, a Lumen Gentium. Az Egyházzól szól, mely nem csak a zsinat szellemére, de a külvilág számára is jó hírt hozott. Az egyik címszó a zsinat egyik legtöbbet idézett tanítása, a világ híreinek e vészterhes időben is szalagcíme lett: „*Az egyházban az életszentségre mindenki meghívást kapott!*”

Ez a meghívás azóta is mindnyájunkhoz szól! Pál apostol szavai adták ehhez az alapot: „*Az az Isten akarata, hogy szentek legyetek*” (1Tessz 4,3; LG 39). A dokumentum meghatározó mottója így szól: „*Mindenki, aki az egyházban a hierarchiához tartozik, vagy annak lelkipásztori gondozása alatt áll, meghívást kap az életszentségre*” (LG 39).

Szó sincs elvilágiasodásról. Életszentségre szól a felhívás, mely azóta is a krisztusi béke legfőbb üzenete. Irányt mutatóan, szigorúan Jézus szavaira épül: „*Legyetek hát tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes!*” (Mt 5,48; LG40), hiszen erre szólítanak az apostolok is: „*Úgy éljete, ahogy szentekhez illik*” (Ef 5,3). Az életszentség kérdése a katolikus hitünk alapvető kérdése azóta is, mivel az ember szentté válása a megváltás célja és gyümölcse is, melyben a „*Háromszor Szent*” Isten a kezdeményező és annak főszereplője is.

A „*keresztény szentség*” négy alapjellemzője is megfogalmazásra került: A szentség elsősorban Isten műve; elsődleges forrása a szentségek és a kegyelem; megvalósulása az egyházban történik; éltetője a szeretet, az egyház egyetlen építő ereje.

Összefoglalóan: „*Minden keresztény meg van hívva az életszentségre, az állapotának megfelelő tökéletesség elérésére a kegyelem által, az egyház tagjaként, és ez kötelessége is!*” (LG 42). A Lélek ehhez így bátorít: „*Aki kitart a Szeretetben, az Istenben él*” (1Jn 4,16).

RÉSZVÉTELÜNK A SZENTMISÉN

Földilétünk jellegzetes meg-megújuló körforgásos sora. Ez alól hívó életünk sem kivételezett. Szentmisénk liturgiája is ezt tükrözi, XVI. Benedek pápa szavaival: „*A reménység*

liturgiája, mely jóval inkább szól a folyamatos újrakezdésről, mint a célba érkezésről. A keresztény liturgia úton levő liturgia, a világ átalakítása felé irányuló zárándoklás liturgiája, amely majd akkor válik megtörténtté, ha »Isten lesz minden mindenben«.

Ez a szüntelen „körforgás” vonatkozik a szentmisék és kinti életünk láncolatára is. Adódik a kérdés: Vajon szétválasztható-e egymástól a szentmisén eltöltött és a két szentmise közötti időnk? Avagy, miként kapcsolható össze az eucharisztia-áldozat és a kinti életünk, hogy mindkettő hálaadó szeretetáldozattá legyen az Eucharisztia kegyelmi ajándékaként?

A szentmise első részében, az igeliturgia során, hitünk szerint a föltámadt Krisztus van jelen, Ő beszélget velünk. Az olvasmányban is Ő tanít, magyarázza az írásokat. A zsoltárokból erre válaszolunk. Az alleluja a Völegényt köszönti, aki az evangéliumban eljegyzési beszéddel és ígérettel köszönti a menyasszonyát, szeretett Egyházát (LG V.39). A szentbeszéd során is velünk marad, magyaráz, tanít, mint Emmauszban a Feltámadás után, és „kifejti az írásokat”. Nekünk is lángol a szívünk ezek hallatán? Közbenjárunk papjainkért, hogy mindig így legyen?

A hitvallás során az Egyház, mint menyasszony, eljegyzési ikenjét mondja el a völegény Krisztusnak. Hitünk titkait valljuk meg Krisztus előtt. Mostantól a Lélek az, aki feltárja a lelkek mélyén a liturgia különös titkait.

A felajánlással kezdődően a szentmise misztérium jellegét ölt: Amikor a kenyeret és a bort, mint fáradozásaink, „emberi munkánk gyümölcseit” az oltárra tesszük az Isten színe elé, általuk lélekben mi magunk vagyunk jelen. „Önmagunkat hozzuk Isten színe elé”, egész életünket fájdalommal és örömeinkkel, sikereinket és kudarcainkat, hitvalló tetteinket különösen is, visszavonhatatlan áldozatul. Ezzel Istenre bízunk magunk hitvallásként, hogy mindenre készek vagyunk, mindent el- és befogadunk, lelkünk Istennek engedelmeskedik, aki így hív és szólít: „Adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemi hódolatotok” (Róm 12,1). Fölajánló imánkkal erre válaszolunk.

Amikor a pap fellép az oltárhoz, Krisztus és az Egyház jegyesi csókja képviselőjében megcsókolja az oltárt. Mert ez már nem egy asztal, hanem a szentelési ereklyéket is magába foglaló, „magasra emelt áldozati hely”. A pap

ezért a Misztikus Egyház, a Menyasszony képviselőjében hajt fejet az oltár, a Völegény előtt, mert az Oltár maga Krisztus. Íme a Menyasszony, aki a jegyeséhez, az Oltárhoz, Krisztushoz megérkezett.

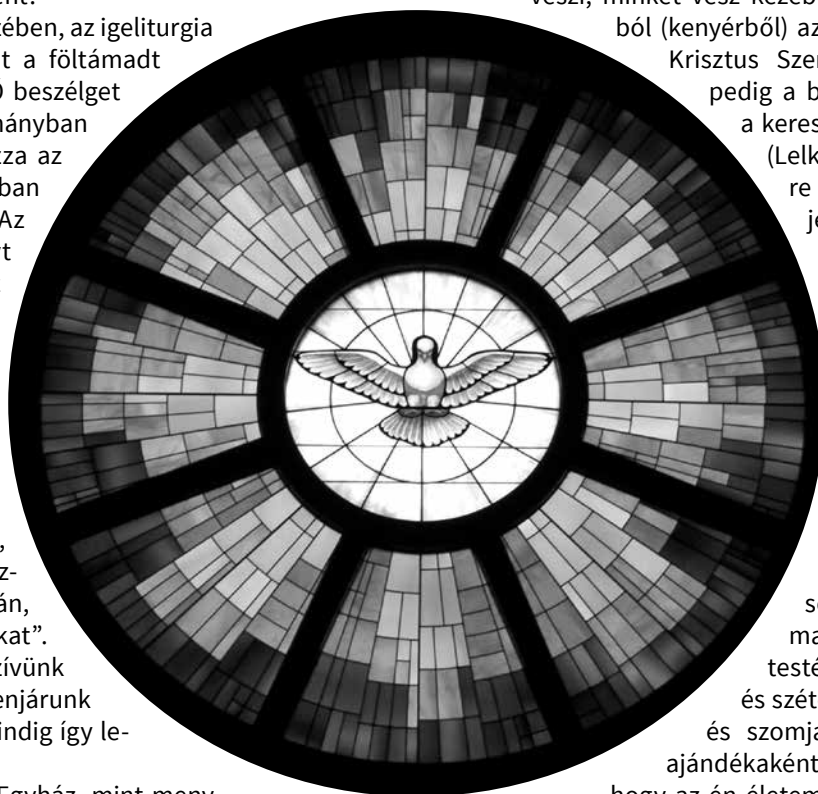
A Misztikus menyegző kezdetét veszi. Erre utal a kétszeri Szentlélek-hívás (epiklézis), előbb az „áldozati adományok”-ra, majd „hogy egy lélek legyünk Krisztusban”, a nevében is jelzetten, a kitárt karú „titok-ima” (secreta) során, mert a meg nem keresztelték számára mostantól titok mindaz, ami az oltárnál történik.

Amikor az adományainkat Jézus nevében a pap a kezébe veszi, minket vesz kezébe és ajánl fel. Az ostyából (kenyérből) az átváltoztatás titkaként Krisztus Szent Teste, a kehelyben pedig a bor és víz együtt, amint a kereszten is, az Ő Szent Vére (Lelke) lesz, arra a kérésünkre is válaszol, hogy szentelje meg és változtassa át a mi életünket is.

Kérem-e, vágyom-e, hogy Jézus Krisztus a kezébe vegyen, fölajánljon, átváltoztasson, majd megtörjön, hogy kitörje belőlünk mindazt, ami kemény, rágós, nehezen fogyasztható? Akarom-e, hogy ízletes és szomjoltóvá tegyen, majd mint saját, feltámadt testét és véré, bemutasson és szétosszon az Őt éhezőknek és szomjazóknak szóló szeretetajándékaként? Kész vagyok-e arra, hogy az én életem is szeretetáldozattá legyen mások számára, Krisztus ajándékaként? Az életszentséghez vezető út titkai itt láthatók, az átváltoztatásban, megtöretésben, áldozatban, az Ő irgalmas és megbocsátó szeretetének ajándékaként.

A megtöretés egy különös pillanata az, amikor a pap egy darabkát a Szent Testből a Szent Vérebe elegyít. A Test és Vér egyesülése ugyanis már a feltámadás pillanata, az új teremtetés kezdete, melyben a feltámadt Krisztus van jelen! *Mi ugyanis a feltámadt Krisztus testének és vérének ajándékában részesülünk minden egyes szentáldozás során! Azaz, nem a jelenünk vagy múltunk áll helyre itt, mint Jézus földi létekor, hanem a megígért jövőnkől részesülünk, leendő feltámadásunk elővételezett titkaként!*

Az Eucharisztia, azaz a Hálaadás a szentmiseáldozat legfőbb titka! A Szentmise, az Eucharisztia miatt áll fenn a világ, mert ez valóban egy Új Teremtés! Az Eucharisztia csodájában kap értelmet minden. Kifejezi, hogy létezsem nem szükségszerű, hanem minden pillanata általa Isten ajándékává lehet: Hálaadássá, Eucharisziává, mely magában foglalja minden megkeresztelt hívő számára a teremtésnek és a megváltásnak is a titkait.

ÉLETEM SZENTMISÉJE ÉS AZ ÉLETSZENTSÉG KAPCSOLATA

Kilépve a templomtérből így szól a Lélek: *„Vizsgáljátok meg magatokat, vajon hitben vagytok-e; önmagatokat tegyétek próbára. Vagy nem ismeritek fel önmagatokon, hogy Jézus Krisztus bennetek van?”* (2Kor 13,15). Hitünk próbája ez: Fölismerem-e, hogy a feltámadt Krisztus bennem él és nem hagy el? Akarok-e lelki emberré válni az Eucharisztia ajándékaként? Övöm-e a Lélek jelenlétét és kegyelmi ajándékait? Elfogadom-e, hiszem-e a figyelmeztetéseit és az intéseit is? *„Most hiszitek? Bizony, eljön az óra, s már itt is van, amikor szétszéledtek, ki-ki megy a maga útjára, s magamra hagytok”* (Jn 16,31-32).

A hűségeseket és kitartókat betölti Isten országának békéje, igazsága és öröme, az Eucharisztia ajándékaként. Erről tesznek tanúságot. Isten békességét és országát hirdetik, mely bennünk él, és róla szól a tanúságtételük. Az Eucharisztia ajándékaként a templomból a világba kilépve új szentmise veheti kezdetét: a mi élet- és szeretet-áldozatunk! Marthe Robin francia misztikus örökérvényű szavai nyomán: *„Minden élet egy szentmise, és benne minden lélek egy ostya, és benne Jézus minden lelket konszekrálni akar: átváltoztatni, szentté tenni”* (Varga László p., 2009, Városmajor). Minden élet egy szentmise, amelyben Jézus szeretné bemutatni a szeretetáldozatot, általunk, velünk és bennünk. Folytatni szeretné mindazt, amit a szentmisén elkezdett bennünk. Az életszentségre vezető utunknak ebben rejlenek a lelkek mélyét átformáló titkai. A Lélek szól: *„Vizsgáljátok meg a hitetek. Tegyétek próbára magatokat, hogy felismerjétek a bennetek élő Krisztust!”* (vö. 2Kor 13,5), *„Halljátok meg a Lélek szavát, és ő indításait, és ne keményítsétek meg a szívetek!”* (vö. Zsid 3,7-8).

Bizony, egy új idő veheti itt kezdetét a szentmiséről kilépve a kinti életünk során, melyben minden hívő élet egy szentmisévé lehet, amelyben Jézus mutatja be a szeretet-áldozatot, folytatja bennünk és általunk mindazt, amit a szentmisén elkezdett bennünk, hogy onnan kilépve, az *„Életem szentmiséje”* folytatódjék az életszentséghez vezető utunk során. A szentmise során ugyanis a fölszentelt szolgálattelévő a pap, ő minket képvisel, és Jézus az áldozat. *A szentmise után, kilépve a kinti világba, megfordul minden: Jézus a pap, és én az áldozat.* Jézus kezébe veszi az életemet, lényemet, megtör, mert meg kell töretnem, nem azért, hogy fájdalomt okozzon, hanem azért, hogy a lényem és életem a környezetem számára befogadható, éltető és szomjoltó legyen; hogy ne magam adjam, hanem azt, akinek mindezt köszönhetem. Ebben vannak elrejtve az életszentség útjának személyre szóló titkai...

Ezért szeretné Jézus szentmiséről szentmisére kezébe venni az életünket. Konszekrálni akar, átváltoztatni, hogy életünk az Eucharisztia ajándékaként szeretetáldozattá, szentmisévé legyen, hogy Szent Testeként és Szent Véreként adhasson minket az Őt éhező és szomjazó világnak, *„a bűnök bocsánatára”* szóló ígéretének ajándékaként. Ő az, aki szól: *„Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”* (Lk 22,19). Ez mindnyájunk küldetése: ezt cselekedni az Ő emlékezetére, mert a megváltás ajándéka, jelenléte és szeretete benne és általa lehet csak fölismerhető.

Ennek fölismerésére hív minden szentmise. Már a Kyriét követő Gloria során is Jézus életszentségre szólító hívását halljuk: *„Legyetek mindnyájan szentek!”*. Az indok egyszerű és tömör: *„Mert a Ti Atyátok is szent!”*. A szentmise ezért „szentmise”, és nem „istentisztelet”. Jézus az, aki hív, szólít! Ő a Főpap, aki magához emel, jobbjára ültet, szentségre hív, hogy a mi életünk is „szentmisévé” legyen! Ő az, aki megszentelt kenyérré és szomjoltó borra, feltámadt Szent Testévé és Vérévé változtat minket, mert a világ az élő Krisztusért kiált, órá vágyakozik! A szentmise és az abból fakadó élet így egyesül. Eggyé lesz az Eucharisztia ajándékaként, egyetlen összefonódó létté, küldetéssé, melyben az élet imádsággá lesz, hogy áldássá és kegyelemmé lehessen a mi életünk.

Miért teszi mindezt? Mert egyesülni akar velünk. Aki szeret, egyesülni akar azzal, akit szeret. Jézus szavait is ez a vágyódás tölti el mindvégig irántunk, amikor így buzdít: *„Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, az bennem marad, én meg őbenne”* (Jn 6,56). A feltámadt test és élet így testünk és életünk lehet. Krisztus bennünk él, és mi őbenne. Mert Ő nem csak táplálni akar, hanem élétté akar lenni bennünk!

A szentmisék végén ezért, mielőtt kilépni a világi térbe, egy záró papi áldásban részesülünk. Ez nem csak egy szép gesztus, búcsúajándék, hanem küldetésünk alapvető titka rejlik benne, hogy mindaz, ami megtörtént a szentmise során, az Eucharisztia-áldozat ajándékaként, ne érjen véget, hanem folytatódjék bennünk és általunk a kinti életünkben is, környezetünk életére kihatóan is. Aminek részesei voltunk a szentmisék során, *„életünk szentmiséjévé”* legyen kinti életünk során, magunk és mások számára is.

Emlékemben őrzöm Kozma Imre atya egyik történetét, egy Szent Benedek napi ünnepi szentmiséről, Tihanyból. Amikor Indiában járt, egyszerű indiaiak szólították meg és kérdezték, hogy ő katolikus pap-e? Igen! – válaszolt. Akkor kérjük, hogy áldjon meg minket! Miért? – kérdezte tőlük. Mert a katolikus pap áldásában olyan különös erő és lélek van – válaszolták. Igen, fedezzük fel a katolikus szentmisében, és felszentelt papjaink cselekedetei során az életszentség felé vezető út éltető kegyelmi ajándékait! Fogadjuk, kérjük, éljünk vele, és engedjük, hogy átitassa életünk, nem csak magunk számára, hanem környezetünk javára is, mert ez a kor most különösen is Krisztusért, isteni kegyelemért és életszentségre kész keresztény életünkért kiált, ami nem csak lehetőség, hanem kötelező küldetés számunkra is! **T**

**Hallottuk az üzenetet, ez legyen nagyböjti lelki útravalónk: „Életszentségre az egyházban mindenki meghívást kapott!”
Ámen.**

Wildner Dénes

LITURGIA. Ahol a világ újjászületik

AZ EUCHARISZTIA TEOLÓGIÁJA
A TEREMTÉS FÉNYÉBEN

„Öbenne áll fenn minden.” (Kol 1,17)

A Liturgia, ahol a világ újjászületik című sorozat első írása arra vállalkozik, hogy az eucharisztikus élet gazdagságát a teológia, a pszichológia, a szociológia és az antropológia tágabb összefüggéseiben tegye érthetővé és átélhetővé. Célunk, hogy a plébániai közösség számára olyan gondolati és lelki táplálékot kínáljunk, amely egyszerre építi a hitet, elmélyíti a megértést, és segít felismerni: a liturgia nem csupán rítus, hanem az emberi és teremtett világ újjászületésének szent tere.

Az élet befogadására és továbbadására szóló hivatás sajátosan jelenik meg abban a liturgikus cselekményben, amely az egyház identitását fejezi ki. Az eucharisztia misztériumában a Krisztus köré gyűlt közösség úgy mondja ki önmagát, hogy a felszentelt pap kezébe veszi a világ anyagát, és Krisztus szavaival Isten ajándékának hordozójává teszi. A közösség a pap szolgálatán keresztül kapcsolódik ahhoz az egyetlen áldozathoz, amelyben Jézus – a Zsidókhoz írt levél tanúsága szerint – belép a szentek szentélyébe, és felajánlja emberségét, s vele együtt mintegy az egész anyagvilágot és az egész emberi családot, amellyel szolidáris. Az Újszövetség papi közösségként beszél arról a népről, amely Krisztussal egységre jut, mert a hívők részesednek abban a cselekményben, amelyben Krisztus önfeláldozása elvezeti Őt az isteni szentség teljességébe, és összekapcsolja a földit az égiekkel. Ezért az étel előkészítése és közös elfogyasztása – a liturgia alapmozdulata – olyan jelentést ad a teremtett anyagnak, amely Krisztus önátadásával áll párhuzamban: a világ kiengesztelésére és bűneinek megbocsátására irányuló áldozatával.

Hitvalló Szent Maximosz tanítása szerint az emberi létezés természeténél fogva papi jellegű: az ember küldetése, hogy közvetítő és egyesítő szerepet töltsön be a teremtésben. Ennek alapja, hogy az emberi természet Krisztusban egységre jutott, és benne megszűntek a teremtést megosztó ellentétek. Az eucharisztia cselekménye ezt a küldetést teszi láthatóvá: amikor az ember új nevet ad a világ anyagának, elveti azt a felfogást, amely az anyagi valóságot élettelennek tekinti. A Logoszhoz kapcsolódó ember az isteni harmóniával összhangban gondolkodik és cselekszik, ezért képes feltárni a teremtett világ „logoszait”, vagyis felismerni az anyagi dolgok közösséget építő rendeltetését. Így a teremtés minden eleme olyan jóra irányul, amelyben senki kára nem marad következmények nélkül mások számára. Krisztus testének közössége ezért az egész anyagi renddel való közösségre támul, hiszen a teremtett világ arra hivatott, hogy Isten békességet te-

remtő ajándékát hordozza. A természet így szervesen be- tagozódik a kultúrába: az anyagi valóságok jelekké válnak, amelyek üzenetet közvetítenek, miközben megőrzik sajátos létmódjukat. A krisztológiai alapú antropológia ebből következően azt tanítja, hogy az ember önfeltárása egy- úttal a világ logikájának feltárása is – annak felismerése, miként viszonyul a teremtés Isten önátadásához. Mivel az emberi identitás eleve az anyagi rendbe ágyazott, az ember az anyagi világgal együtt élve gyakorolja kommunika- láló szabadságát: kimondja a világot, és Isten ajándékát hordozó jelként fogadja el.

Így a Krisztusban való általános papság azt jelenti, hogy a megkeresztelt ember feltárja és kimondja a teremtés eredendő igazságát, és cselekvéseiben is megjeleníti azt. Nem rendelkezünk szabadon az anyagi világ fölött, mert az eleve a kegyelem hordozója, és Istenhez viszonyul még mielőtt hozzánk viszonyulna. Ezért e papi hivatás gyakorlása abban áll, hogy önértelmezésünkben nem szakítjuk el magunkat az anyagi és élő világtól, hanem szolidárisnak tudjuk magunkat vele. Így a világra is úgy tekintünk, mint amelyet ugyanaz a Logosz szervező éle- te hat át, amelyből mi magunk is részesedünk. Tehát ha felismerjük, hogy a világ egységét az Ige tartja fenn, akkor azt is belátjuk, hogy mi magunk is ebbe az isteni rendbe vagyunk beágyazva, és ezért felelősséggel tartozunk érte.

Az életünk nem válhat sem egyéni, sem kollektív vágyak játékszerévé. Istentől kapott természetünk csak akkor bontakozhat ki, ha a keresztségben kapott hármasság küldetését – a papságot, a prófétaságot és a királyságot – teljes egészében megéljük. Így tudjuk betölteni helyünket a teremtés egészében: ha figyelünk arra, mi Isten szándéka a többi létezővel, és ennek fényében cselekszünk. Nem tekinthetünk úgy a világ dolgaira, mintha csupán a mi igényeink kielégítésére léteznének. Amikor a teremtett világ anyagát használjuk, tekintettel kell lennünk az egész működésére, azokra az erőkre és egyensúlyokra, amelyek életadónak teszik. E felismerés tanít meg arra, hogyan láthatjuk szentnek a világot: vagyis hogyan ismerhetjük fel, hogy a teremtés rendje nem azonos a mi céljainkkal és szükségleteinkkel. Innen érthető meg, hogy a liturgia az emberi cselekvés elválaszthatatlan dimenziója. Ha tudatában vagyunk annak, hogy Krisztus Isten-gyermekségre hívó szavát kell életre váltanunk, akkor csak olyan kultúrát hozhatunk létre, amely legérettebb formájában liturgikus jellegű: a szolgátságból a szabadságra, a sötétségből a világosságra vezető átmenetet ünnepli és valósítja meg. Íme tehát a keresztény katolikus liturgia annak a történetnek a jelenvalóvá tétele, amelyben Jézus – a megtestesült Logosz – úgy mutatja meg identitását, hogy elutasítja az erőszakot és a bosszút. A legteljesebb elutasítás és árulás után is közösségre hívja az embereket, és olyan kapcsolatot hoz létre Isten és az emberiség között, amelyet még a halál sem képes megszakítani. Életének, halálának és feltámadásának története megmutatja, hogy az elszigetelődésre, egyoldalú hatalomgyakorlásra és az Istenhez való önkényes hasonlóságra csábító „Ádám-készletés” pusztító az emberiségre – és ezzel szemben új, gyógyító kapcsolati mintát ajándékozik. A liturgia megvalósulása egyszerre teszi nyilvánvalóvá, hogy ismét bensőséges kapcsolatban lehetünk Istennel, és hogy az emberek között is létrejöhet a megbékélt, határok nélküli szolidaritás. E döntő jelentőségű békeszerzés fényében átalakul az is, ahogyan a világot érzékeljük. A liturgia megmutatja, ki az az ember, aki Krisztusban él, és megerősíti tanúságtételünket a teremtés Logoszban fennálló egységéről. Rituális formát ad a világ megújult állapotának, miközben megnyit minket az isteni cselekvésre, amely újjáteremt. Ha kimondjuk és megéljük ezt az új világot, akkor ezzel elfogadjuk és megerősítjük azt a nyitottságot, amely Isten ajándékainak befogadására tesz alkalmassá bennünket. Ez nem csupán egy gondolat vagy eszme megújítása: a liturgia maga a kegyelem közege, amelyben Isten újjáteremtő ereje hatékonyan jelen van. **T**

fr. Efrém

SZENTEK IMÁI

SZENT BENEDEK IMÁJA

Adj nekem, jószágos Jézusom
Téged megértő értelmet,
Téged átélő érzelmet,
Hozzád siető lelket,
Írántad buzgó bensőséget,
Rád bukkanó bölcsességet,
Téged felismerő világosságot,
Érted égő szeretetet,
Benned élő szívet,
Téged dicsérő tetteket,
a Te szavaidra hallgató fület,
a Te szépségedet szemlélő szemet,
a Te fölségedet magasztaló nyelvet.
Neked kedves életmódot,
a Tőled küldött bajokat elviselő békességet
Hozzád vágyó hű kitartást,
és adj, Jézusom, boldog halált!
Jutalmazz jelenléteddel fényes feltámadással,
és az örökké boldog életben
add jutalmul magadat! **Ámen.**

KÖLNI SZENT BRÚNÓ IMÁJA

Uram, kérlek Téged,
taníts engem parancsaid útjára,
taníts engem azok sorrendjére:
milyen egymásutánban kell azokat megtartanom,
hogy mindig helyesen cselekedjem;
s miként haladjak erényről erényre,
hogy ne legyek túlhajszolt a kezdetben,
se túl gyöngye a végén. **Ámen.**

MÓRUS SZENT TAMÁS IMÁJA

Uram, ha lehetséges,
adj nekem testi egészséget,
hogy ép szervekkel szolgálhassak neked!

Adj nekem, Uram, egyenes lelket,
hogy lássam, mi a jó és helyes,
ne féljek a gonoszság támadásától,
és minden ügyemet rendbe tudjam szedni!

Adj nekem, Uram, készséges lelket
mely sohasem unatkozik,
nem panaszkodik,
nem kesereg, és nem érzékenykedik!
Segíts, hogy ne törődjem
mértéken felül azzal a valamivel,
amit „Én”-nek hívnak!

Adj Uram humorérzékelt!
Segíts, hogy értsem a tréfát,
hogy vidám legyek
és másokat is fel tudjak vidítani! **Ámen.**

SZENTSÉGIMÁDÁS SZÉLVIHARBAN

Egy személyes emlék a 2025-ös Országúti Családos Táborból:

Bevallom, én a terebélyes fűzfa alatt tartott reggeli szentmise mellett a szentségimádást vártam a legjobban. Békében szemlélni az Urat a „szent sátorban”, egyszerre lesz bensőséges és természetközeli, gondoltam. Mi többre vágyhat egy lótot-futó városi hívő? Már a készülődést szemlélni is lelki élmény volt. Látni, amint Bodroghelyi Kati eltűnik a nádasban egy ollóval, és kisvártatva egy Flora Kupa győztes mezei csokorral tér vissza. Néhány segítő, néhány gyakorlott mozdulat, és már állt is a helyre kis oltár a monstancia számára. Mécsesek és fényfüzerek keretezték, és mintegy végső simításként Kati néhány zöld indával tette teljessé a „keretet”. Méltó oltár, mi több műremek született a gondos és kreatív kezek nyomán.

A közös, zenés szentségimádást követően elkészült a beosztás az éjszakai szentségimádásra is. Fél 10-re iratkoz-

tam fel, de 9 körül feltámadt a szél, és egyre vadabbul, egyre ádázabbul cibálta a fák ágait és a sátrat. Félelmetes volt. Különösen úgy, hogy néhány nappal korábban, egy forró nyárestén a hirtelen kerekedett viharban, a Városmajorban ránk dőlt egy fa, én is kaptam belőle. Szóval, bár akkor nem esett komolyabb bajunk, nagyon friss volt a személyes élmény, és én piszkosul féltem. „Az Úristen szélálló” – mondta mosolyogva Zalán atya, látva néhányunk bizonytalanságát és tanácstalanságát. „Bocs, de én kapitulálok” – súgtam a férjemnek nyugtalanul, és sietősen felmentem a szobánkba. „Kicsiny hitű! Kicsiny hitű!” korholtam magam, és összeszedve minden bátorságomat, végül fél 10-re viszszereszkedtem a sátorba. Akkor már tényleg tombolt a vihar. A mécsesek elaludtak, a tárgyak megindultak, a sátorponyvák csapkodtak, de az Oltáriszentség, mint egy kőszikla, mozdulatlanul állt. Imádkozni kezdtem, és egyszerre csend lett bennem. „Megtapasztalhattuk, hogy Jézus a szélviharban is Úr!” – hiszen a legnagyobb viharban is békében szemlélhettük az Urat a „szent sátorban”. Megrendítő és megerősítő volt – ahogy Tömörly Pali is megfogalmazta. **T**

Gurmai Beáta

DNS-ELEMZÉssel A VÉRTANÚ HALÁLT HALT RAFAEL ATYA NYOMÁBAN

Az elmúlt évben komoly előrelépés történt Kriszten Rafael vértanú ferences atya földi maradványainak keresésében. Susa Éva antropológus, a 301-es parcella szakértője megfigyelte, hogy ott 1952. szeptember 15-ét követően négy főt egy sírba temettek a rabkórházban meghaltak közül, és ezután csak jóval később voltak újabb temetések. Ebből arra következtetett, az ide temetettek között kell lenni P. Kriszten Rafaelnek, aki szeptember 15-én hunyt el.

Ezért kezdtük el 2025. november 17-én megkeresni az Új köztemető 301-es parcellája megjelölt sírhelyét, ahonnan valóban 4 maradvány került elő. A fellelt csontokat a Nemzeti Szakértői és Kutató Központba szállították, ahol már végeztünk hasonló vizsgálatot Isten Szolgája, Hajnal Zénó atya esetében. Ez a folyamat Rafael atya vonatkozásában kicsit bonyolultabb lesz, hiszen itt négy ember csontjait kell elkülöníteni. A folyamatban viszont segítenek a fényképek alapján megállapítható morfológiai jegyek, így például nála a jellegzetesen vékony orrcsont. A megkülönböztetést DNS-vizsgálat is követi, hogy ilyen módon is biztosak lehessünk abban, sikerült elkülöníteni az ő maradványait. A kutatás az unokahúgától kapott nyálminta, illetve egy Rafael atya által írt képeslap alapján történik, amiről feltételezhető, hogy bélyegét Rafael atya „nyálazta föl”, s abból a genetikai információk így kinyerhetők. A tudomány mai állása szerint ezek egyezése után állíthatjuk majd: valóban Rafael atya maradványait találtuk meg. Reményeink szerint a folyamat március elejére lezárul, és akkor itt, egykori plébániatemplomában tudjuk őt elhelyezni annak reményében, hogy boldoggá avatási processzusának is végső fázisába léphetünk.

Jelenleg ugyanis a szentszéki folyamat zajlik már, a történetész bizottság döntése megszületett, az ügy hamarosan a teológus és a püspöki bizottság elé kerül. Az ő pozitív szavazatuk esetén terjesztik a Szentatya elé a hét magyarországi ferences vértanú ügyét boldoggá avatásra.

Miért is fontos számunkra ez az azonosítás? A keresztény emberek nem tekintik tisztátalannak a testet, a szentek ereklyéinek tiszteletében éppen azt ünneplik, hogy a megtestesült és megdicsőült Krisztus tanítványainak testi mivoltában is felragyogtatta dicsőségét, amikor a fizikai szenvedés ellenére sem szakadtak el tőle, hanem testüket-lelküket neki adták. Illetve a Jelenések könyve szerint a mennyi oltárban ott vannak a szentek lelkei, ezért a földi oltárba elhelyezik testi maradványaikat. A boldoggá avatás reményében ezt a lehetőséget készítjük elő az azonosítással.

És ha a templomba lépve a Szűz Mária kápolnánál elhalad majd valaki, láthatja majd Rafael atya szarkofágját, ez emlékezteti: kérheti nehéz, megoldhatatlan, vagy akár csak csoda által megfordítható ügyeiben az ő és a többi ferences vértanú – Krizosztom, Kristóf, Zénó, Szaléz, Pelbárt, Bernát – közbenjárását. Ők szinte mind kötődnek valamilyen módon ehhez a templomhoz, amelynek patrónusa a protomártír, az első vértanú Szent István, jelenkori dicsőségei pedig – reményeink szerint – ezek a rendtársaink lesznek nemsokára! **T**

fr. Peregrin

IRGALOM AZ IRGALMATLANSÁG IDEJÉN

... **P. Kriszten Rafael OFM ferences atya élete és mártírhalála annak a hiteles tanúsága volt, hogy lehet úgy leélni egy emberi életet, hogy egész lényünkkel arra törekszünk, hogy embertársaink szenvedését csökkentsük, őket felemeljük. Létezik olyan önfeledt odafordulás a másik ember felé, amiben a személyiség annyira feloldódik, hogy szinte átlátszó lesz. Ilyenkor Isten szeretetének a fénye - mintha egy magasabb dimenzióból ragyogna át - akadálytalanul el tud jutni azokhoz, akik igazán rászorulnak.**

A Rafael atyának emléket állító bronz dombormű áttört napkorongja ezt az isteni forrást jelképezi.

Ebben az odafordulásban ráismerünk, hogy lényegében egyek vagyunk, a „Nagy Egy” részei.

A másik ember a mi tükörképünk, saját énünk sérüléseire, megkötöttségeire, fájdalmaira, félelmekre emlékeztet, és ha igazán a mélyére nézünk ennek a találkozásnak, saját árnyékunkat - sőt, magát a megtestesült sötétségét is - megpillanthatjuk benne.

Emberi létünk sötét kísérője ott bujkál a lelkünk mélyén, de kapcsolatainkban, sőt, abban a dinamikában is, ahogy közösségként működünk. Hogy az irgalmunk, szeretetünk igaz, hiteles lehessen, fel kell ismernünk saját árnyékunkat, szembe kell néznünk vele.

A dombormű fő kompozíciós szimmetriatengelye ebben a tükörszerű szembenállásban a két alak arcéle között húzódik, így osztja fényes és sötét oldalra a képet, erről a nagy találkozásról és szembenállásról mesélve. A napkoronggal átellenben megjelenő makacs, szemellenzős számarfej ellenpontozza a nap fényét, a nyitott szemű irgalmas szamaritánus alakja pedig az ájult vakságában öntudatlan, sebzett alakot. Ebben a sebzettségben keresztény emberként mindenkor felismerhetjük Krisztus megtörtetett lényét, erre emlékeztet a pieta ábrázolásokat idéző testtartás és a kötések között felsejlő oldalseb is. A kötések nem csak védik, de magatehetetlenné is teszik a kirabolt, megvert alakot, ahogy az életünkben helyet kapó pótszerek, függőségek, szenvedélyek is egyszerre nyújtanak időleges vigaszt, de rabságban is tartanak. A fájdalom azonban nem ellensége az önismeretnek. Ha a krisztusi példázatban szereplő zsidó ember feltekintene kábultságából, megláthatná segítőjében mindazt, amit sebzettség nélkül eszébe sem jutott meglátni. Meglátná, hogy akit megvetett, kitaszított, tisztátalannak, méltatlannak tartott, az mutat neki példát és menti meg őt, mikor ebben a helyzetben ugyanazt a kitaszítottságot kénytelen megélni. A fején lévő - sebeit borító - kötés így válik hasonlóvá a szamaritánus turbánjához.

**KRISZTEN RAFAEL OFM
[1899-1952]**

1941 ÉS 1946 KÖZÖTT A MARGIT KÖRÜTI FERENCES KOLOSTOR HÁZFŐNÖKE. A KERESZTÉNY SZERETET, A BÁTORSÁG ÉS ÖNFELÁLDOZÁS PÉLDÁKEPE.

A II. VILÁGHÁBORÚ IDEJÉN ÖLDÖZÖTTÉK EZREIT MENTETTE MEG: ZSIDÓKAT BUJTATOTT, MENLEVÉLEKET SZERZETT, É KOLOSTORBAN INGYENKONYHÁT NYITOTT.

A MARGIT HÍD FELROBBANTÁSÁKOR CSÓNAKBÓL MENTETTE AZ EMBEREKET.

BÁTOR KIALLÁSA MIATT A KOMMUNISTA HATALOM 1950-BEN LETARTÓZTATTA, MEGKÖNYÖZTAK, ÉS KONCEPCIÓS PERBEN ÉLETFOGYTIGLANI BÖRTÖNBÜNTETÉSRE ÍTÉLTÉK.

1952. SZEPTEMBER 15-ÉN A BÖRTÖNEN HALT MEG.

ÉLETÉT A HIT, AZ IGAZSÁG ÉS AZ EMBERTÁRSÁK IRÁNTI IRGALOM ÉS HŐSÉG VEZÉRELTE.

**„LEGYETEK TEHÁT IRGALMASOK,
AMINT A TI ATYÁKOT IS IRGALMAS!” (LK 6,36)**

A bekötözött alak bénultan föld felé lógó keze egybeesik a számár – mint harmadik, hagyományos szereplő - hátsó lábával, ezzel a jelentés szintjén kicsit össze is vonva a két alakot. Assisi Szent Ferenc a testvéreknek szóló intelmeiben szokta a „számár testvért” említeni, mint az anyagi nehézkedés, a fizikai test igényeinek felismerését és elismerését. Nem veti meg a testet, mint Isten alkotását, de felhívja a figyelmet a fizikai lét éhségének csapdáira. Ilyen értelemben a számár itt ezt az anyagi nehézkedést, de a fiatal test erőtől duzzadó életörömét is megjeleníti. Viszont ez az életerő vezethető, becsatornázzható, vakká válik a szeme elé tett villogó képek, a tudatába oltott képzetek szuggesztív ereje előtt. Ezt a média, a szelektív igazságokat mantrázó oktatás, a tömegek tudatának programozására használt eszközök korában nagyon fontos szem előtt tartanunk. Leginkább önmagunk életigazságait, hiedelmeinket, hamisításra hajlamos emlékezetünket kell megreguláznunk, nehogy saját fogadott vakságunk csapdájába essünk. A vakságában öntudatlan lény, mivel elvesztette az érzékenységet, sokszor nem is érzi, hogyan gázol bele abba, ami tiszta és szent, megnyugtatja a tudat, hogy : „...így szoktuk, ez normális”.

A tiszta fehér ingre rágázoló éretlen számarcsikó azt a brutalitást jeleníti meg, ahogy Rafael atyával is elbántak kommunista hóhérai. Az ing úgy lett az attribútuma, állandó ismeretőjele Krisztnak Rafaelnek, ahogy az ávós katona mondata megőrződött a félmeztelenre vetkőztetett atyát gúnyolva:

„Te pucér Krisztus, hol hagytad az ingedet?”

A földre fektetett ing ugyanakkor egy másik nézőpontból is aláhúzza Rafael atya krisztusi sorsát: ahogy a Jeruzsálembe bevonuló, Messiásként üdvözölt Jézus elé terítik a ruhájukat, úgy az Urának megvallásához hű vértanú szerzetes is részesül Krisztus égi dicsőségében.

Az irgalmatlanság, a sötétség idején elesettségünkben egyedül Isten irgalmába tudunk kapaszkodni, ahogy a szamaritánus vállára támaszkodó, a napkorong előterében megjelenő kéz is mutatja. Isten sugárzó szeretetében kapaszkodunk, szilárdan, mint a hegyek.

Most, hogy annyi szenvedés támad a Közel-Keleten, és a régi sebek újra felszakadnak, a régi sötétség is feltámad. Kérjük Urunkat, hogy a kölcsönös megértés és szeretet tanítsa meg a mindenkori tetteseket, hogy áldozataikban meglássák saját elesettségüket, és felismerjék, hogy amit tesznek, önmagukkal teszik, és száműzzék a szívükből az irgalmatlanság árnyékát!

Nekem nagy öröm volt, hogy ezt az emléktáblát elkészíthettem. Szellemi ébredésem, belső életem egyik legfontosabb tájékozódási pontja volt az Országúti Ferences Plébánia, úgy érzem, ezzel a munkával egy kicsit bizonyosságot tehettem erről, lélekben hazatérhettem, magammal is hozva valamit. T

Markolt Sebestyén szobrász

SZENT VI. PÁL PÁPA IMÁJA AZ ÚJMISÉS PAPOKÉRT

Jöjj, Szentlélek, és adj ezeknek a szolgálóidnak, isteni titkaid sáfárainak új szívét.

Általa elevenedjék föl bennük mindaz a nevelés és előkészítés, amit kaptak; általa értsék meg döbbenetes kinyilatkoztatásként a szentséget, amelyben részesültek.

Új szív legyen ez, mindig fiatal és vidám; mindig új elszántsággal lendüljön neki - akárcsak ma - szolgálóid állandó kötelességeinek Eucharisztikus Tested és Misztikus Tested iránt.

Jöjj, Szentlélek, és adj ezeknek a szolgálóidnak, Krisztus Urunk tanítványainak és apostolainak tiszta szívét, amely mindenestül csak Őt szereti. Legyen ez a szeretet olyan teljes, olyan örvendező, olyan mély, amelyet csak Ő önthet a szívedbe, ha a kegyelemből élő ember szeretetének legfőbb és kizárólagos tárgyául választja.

Tiszta szívük ne ismerjen rosszat, hacsak azért nem, hogy tisztában legyen vele, harcoljon ellene és megfutamítsa.

Adj gyermekien tiszta szívét nekik, amely tud lelkesedni és a megindultságtól remegni.

Jöjj, Szentlélek, és adj Isten népe e szolgálóinak nagy szívét, amely nyitott a Te ihlető szavadra, és bezárt minden hitvány érvényesülési vágy előtt; idegen minden nyomorúságos emberi versengéstől, és egészen átjárja az egyházas érzület.

Nagy szívét adj nekik, amely mohón vágyik hasonlítani az Úr Jézus szívéhez, és magába kívánja fogadni az egész Egyházat, az egész világot.

Nagy és erős szívét, hogy mindenkit szeressenek, mindenkinek szolgáljanak, mindenkiért szenvedjenek; nagy és erős szívét, hogy el tudjanak viselni minden kísértést, minden próbatételt, minden szárazságot, minden fáradságot, minden csalódást, minden sérelmet.

Nagy, erős, állhatatos szívét, ha kell, egészen önmagunk feláldozásáig.

Ez a szív csak abban találja boldogságát, ha Krisztus Szívével együtt dobog, és alázatosan, hűségesen, férfiasan teljesíti Isten akaratát.

Ámen.

VAN REMÉNY!

**ORSZÁGOS LELKIPÁSZTORI NAPOK - ESZTERGOM,
2025. NOVEMBER 24-26.**

Utoljára még a COVID előtt voltam lelkipásztori napokon Egerben. Akkor épp *Michael White – Tom Corcoran Újraépítve* című könyvét boncoltuk, értelmeztük az előadókkal, résztvevőkkel, és próbáltuk kibogozni, hogy azt az alapvetően amerikai kultúrában készült szerzeményt, miképp lehet implementálni a mi hazai plébániáinkon, és ezzel mintegy megújítani a keresztény életünket. Hasonló vállalkozásba csöppentem idén is, csak kicsit másképp. A mostani alkalom előtti hónapok, hetek és napok igen sűrűre sikeredtek, így őszintén, nem nagyon merültem el előzetesen a várható programban. Hagytam magam meglepni.

Első nap Fábry Kornél püspök atya köszöntője és Erdő Péter bíboros felvezető előadása után jóképű fiatalok mosolygós beszédére ébredtem, akik arról adtak elő, hogy miképp járnak házról-házra, kopogtatnak, és próbálnak beszélgetni az emberekkel, mintegy így evangelizálni, terjeszteni az örömhírt. Felcsillant a szemem, mert már körülbelül két éve fáradszom a plébánosomat, hogy én márpedig szórólapozni szeretnék és kopogtatni a környéken, acélból, hogy megszólítsam a plébániánk körül élőket. *(Persze, ehhez tervezni is kéne, stratégiát kialakítani, meg időt szakítani valahonnan. Na, majd egyszer...)*

A fiatalok bemutatták ambiciózus terveiket, hogy miképp fognak növekedni a jövőben, mind létszámban, mind a csoportok számát illetően. Cél, hogy Magyarországon 50 plébánián jelen legyenek. Közösségük neve: **Élesztő**. Számomra a legmegkapóbb az a kislány (egyetemista) volt, aki bevetésükről és a rájuk bízott utcáról és ottani tapasztalatairól mesélt. Nem indult lelkesítően a nap, mivel vagy nem voltak otthon, vagy nem nyitottak ajtót azok, akikhez becsöngettek. Elkeseredésükben átmentek

egy olyan utcába, ami egyébként a másik csoportjuk „felségterülete” volt, viszont szinte azonnal megláttak egy idős nénit, aki hazaérkezvén éppen nyitotta a kertkapuját. Erőt gyűjtöttek, majd ahogy közeledtek és kicsit pusmogtak, hogy miképp is fogják megszólítani, a néni váratlanul megfordult és megkérdezte: „Bejöttök?” Csodálkozva néztek egymásra a fiatalok, de természetesen követték a nénit. Mialatt odabent megvendégelte őket, kiderült, hogy kilencven év felett jár már a hölgy. Kellően beszélgettek, miközben a néni megmutatta azt a kis táskát, ami össze van készítve arra az esetre, ha valami baj történne (pl. kórházba kerülne, vagy...). Később, amikor a nagy csapat kiértékelő-élménybeszámoló megbeszélést tartott, kiderült, hogy a másik csoport már őket megelőzően járt a néninél, aki akkor még épp a fodrászhoz készült. Így a fiataloknak összeállt a kép, miszerint ugyan a néni készült az Örök Atyához, azért még az itteni, földi világon is éli örömteli életét. Gondoltam, érdekes tapasztalás lehet ez egy fiatalembernek.

A déli szentmisén különös érzéktűzésben volt részem. A három napban a zenei szolgálatot Csíszér Lacinak és barátainak köszönhattük. Nem tudom, volt-e már a kedves olvasó hasonló helyzetben, de nekem a hang, miszerint Laci (magát meg nem hazudtolva) teljes átéléssel dicsőít az introitus alatt, és a kép, miszerint Erdő Péter és kísérete bevonul a szentmise kezdetére, különleges hatást váltott ki. Valahogy érzékszerveim és tudatom néminemű konfliktusba került, de viszonylag kis idő múlva kiegyenesedett minden, és megnyugvással töltött el, hogy ezt akár így is lehet. Érthetőbben: elsőre meghökkentő volt a látvány és a hanghatás, de szépen átalakult, megnyugtatóvá és működőképpessé vált. Felemelő élmény volt.

Délután megkezdődött az „igazi” program, ami a hátralévő két napunkat átívelte: a Szent András Evangelizációs Iskola az Új élet Krisztusban kurzusát hozta el nekünk úgy, hogy mi is résztvevői voltunk azzal a szándékkal, hogy megismertessék velünk a Kérügma lényegét, illetve, hogy olyan módszertant mutassanak meg, ahogy ezt továbbadhatnánk minden lelkiileg éhes és kereső embertársunknak.

Ahogy az apostolok Kérügmája, úgy a ma hirdetése is ez:

1. Isten ma örök szeretettel szeret téged.
2. A bűn elválaszt Istentől,
3. de Jézus már megváltott.
4. Válaszod ez lehet: higgy és térj meg, valld meg Jézust Uradnak és Megváltódnak,
5. kérd és megkapod ajándékul a Szentlelket,
6. és végül: csatlakozz Jézus testéhez, az Egyház közösségéhez.

Nekem évekkel ezelőtt volt szerencsém több alkalommal is szolgálnom a Szent András (*Új élet Krisztusban, Ászáf*) kurzusokon, így már ismertem, tudtam, hogy miről szól, mit kaphatunk.

Nyilvánvalóan a különböző úgynevezett dinamikák (*hatásközök*) erre az alkalomra megváltoztak a résztvevő közönségre alakítva, de az alapok számomra megvoltak. Ezek mellett és ellenére a végére mégiscsak elgondolkodtam, hogy a mindennapi beszélgetéseim során akár hívő, és főként akár nem hívő emberekkel folytatva, hányszor hozom szóba Jézust? Beszélek-e eleget, vagy beszélek-e egyáltalán róla, mint életem legmeghatározóbb Isten-személyéről? Rájöttem (megint rájöttem), hogy meg kell térnem! Minden nap újra meg kell térnem!

Ebben a három napban számos testvért láttam megindulni, szívében megrendülni. Laikust, klerikust is egyaránt. Úgy gondolom, hogy a szervezők elérték céljukat, valóban felrázódott a résztvevők 240 fős közössége.

Hogy legyen keretes a beszámoló, egy másik tanúságtételt is megosztanék az Élesztő-s csapatától, amit a választott fakultációs műhelyben hallottam. A Móricz Zsigmond körtezen „akcióztak” és próbáltak embereket megszólítani, amikor is az egyik önkéntes fiú egy kullogó középkorú férfira lett figyelmes és megszólította. Az úr kicsit morgósan elutasította. A fiú megállt, nem forszírozta tovább a beszélgetést, de pár lépés múlva a férfi is megállt, visszafordult és lassan elkezdődött a megnyílás. A döcögősen kezdődő diskurzus alatt kiderült, hogy emberünk a francia idegen légiónál „dolgozott”, több ember haláláért is „felelős”. Nem is olyan rég családja, felesége és gyerekei is közlekedési tragédia áldozatai lettek. Nem tudja, hogy ő maga még miért is él, mi az élet értelme. Észre sem vették, másfél órát beszélgettek. Ekkor a férfi felocsúdott és mondta, hogy vásárolni indult, szóval akkor azt befejezi,

és lehet, hogy visszatér. Egy óra múlva ott is volt és folytatták, ahol abbahagyták. Persze a fiú előadásában ez sokkal megrendítőbb volt, mint ahogy ezt ilyen szárazon leírom, és megosztotta érzéseit arról, hogy ezzel a beszélgetéssel minden bizonnyal egy lélek megmenekült az öngyilkosság zsákutcájától.

Sok minden említésre méltó élmény és esemény volt még, például a reggeli zsolozsmák és a déli szentmisék emelkedett liturgiái, megannyi megindító tanúságtétel, érdekes workshopok az utolsó napon, számos fontos találkozás és beszélgetés ismerősökkel és új testvérekkel is. Érdekes tapasztalás volt még a Szent András közösség tagjainak időnkénti bele „allelujázása” a homíliába. Nem lehet elmentni szó nélkül az esti dicsőítésen körülöttünk összegyűlt fiatal örökfogadalmas nővérek (inkább húgocskák) önfelédtt zenélése és táncolása mellett sem.

Viszont, ha mindenről alaposan beszámolnék, akkor nem jutna hely más cikkeknek.

Azt azért szeretném átadni, hogy engem megérintett a nagyszámú fiatalember lelkesedése, életszeretete, tettvágya, amit ebben a három napban tapasztaltam. Tisztelettel jelentem: van remény! Hiszen a remény évét éltük 2025-ben. Él az egyházunk!

Így végezetül NAGY köszönet Zalán atyának, hogy elhívott, meghívott az eseményre, és Balázsnak, hogy szobatársaként elviselt!

További izgalmas információk az **OLI (Országos Lelkipásztori Intézet)** facebook oldalán, illetve a **Szent András Evangelizációs Iskola** honlapján, és nem utolsósorban a Magyar Schönstatt Mozgalom **Élesztő** csapatának honlapján találhatóak. T

Biczi Ferenc

GENERÁCIÓS BORKA FOTÓZÁS AZ ORSZÁGÚTON

FÉNYKÉP, AMI ÖSSZEKÖT -

„Tisztelet az előttünk járóknak, kapaszkodó az utánunk érkezőknek”

AZ ÚGY VOLT, hogy elhatároztam: generációs fotókampányt indítok. Nem tudom próbáltatok-e már... Elég sok meló, de megéri. S hogy miért vágtam bele? Mert észrevettem, hogy a nagyszülők és dédik a legritkább esetben vannak rajta a családi fotókon. Nem tudom nektek feltűnt-e, de a hivatásos fotósok portfóliójában is ritkán szerepel többgenerációs fotózás. Ennek számtalan szociológiai és pszichológiai oka van: széthullott nagycsaládok, információs túlkínálat és paradigmaváltás a gyerekeknél, mozaik-családok, kommunikáció-képtelenség, távolság, érzelmi elérhetetlenség. Nem könnyű terep. És mégis, sőt annál inkább dolgozunk vele. Szükségünk van egymásra. És odafordulásunk vagy oda nem fordulásunk minta az utánunk jövő generáció számára is.

Bármennyire patetikusan hangzik, a cél tényleg az volt, hogy ráirányítsam a figyelmet a generációk közötti kapcsolat fontosságára, arra az értékre, amely életünk alapját képezi, mégis mind gyakrabban háttérbe szorul. Hogy hidat építsek a generációk közé. E cél elérésének kicsi, de fontos és szimbolikus építőköve lett a **Generációs Borka Fotózás**. S hogy miért Borka? Mert az általam hosszú évek óta építgetett Borka világa, amelynek alapja a *Borka és a varázssuha* című rajzfilmsorozatunk is éppen erről szól. Az elmúlt évtizedben számtalan család generációit kapcsolta össze a képernyő előtt és a kapcsolódó Borka könyvek segítségével. Mesélek bennük családfáról, jóról és rosszról, emberi kapcsolatokról. Tradicionális értékeket igyekszem újfogalmazni.

A kampány indulásakor megkerestem számomra mértékadó fotósokat, és ők igent mondtak! Mert ők is hisznek abban, hogy fontos, hogy időben és minőségi módon megőrizzük az arcokat, történeteket, amelyek családjainkhoz, identitásunkhoz kötnek bennünket. A kampányhoz az elmúlt évben számtalan családfotós és fotóművész csatlakozott országszerte. A kezdeményezésről a Magyar Krónikában is olvashattok.

És ahogy közösen megfogalmaztuk, szeretnénk a generációs fotózás jelképes gesztusával, az elkészült fotókkal felhívni a figyelmet arra, hogy mennyire fontos és értékes az előttünk járó generáció, melynek létszáma nő, megbecsültsége csökken; hogy a legtöbb, amit az utánunk jövő generációnak adhatunk: a gyökerek és a szárnyak; hogy készüljenek el ezek a fotók, amíg nem késő, hisz földi létünk véges; hogy a generációs fényképek és a hozzájuk kapcsolódó – néha akár fájdalmas – találkozások összekötnék és gazdagítanak bennünket; hogy mekkora kincs lesz majd egy-egy közös fotó 20-30-40 év múlva; hogy közösen hallassuk a hangunkat: „*Rajta vagyok, hogy Nagy,*

Papi és Dédi is rajta legyen!” Célunk az is, hogy az országszerte megvalósuló generációs családfotózásokhoz média-megjelenések, fotópályázatok és fotókiállítások kapcsolódjanak: művelődési házakban, kiállítóterekben, iskolákban, idősok otthonában.

Ehhez a kezdeményezéshez kapcsolódott Plébániánk, hála Zalán atya és Achilles atya támogatásának, valamint Varga Gábor György fotó- és grafikusművésznek.

Köszönjük a befogadást és a nagylelkű szolgálatot! És köszönjük a Bodroghelyi, a Molnár, a Nagy és a Sári családnak, hogy összerelték a nagycsaládjukat, ami – bizony állíthatom – nem is olyan könnyű feladat. Ráadásul Katiék és Liviék csodás izgó-mozgó kicsikkel, Enikőék pöttöm újszülöttel, Virágék becses családi ereklyékkel érkeztek.

A fotózásra 2025. november 9-én a 10-es mise után került sor, ingyenes volt, csupán egyetlen feltételnek kellett megfelelni: minimum három generáció vegyen részt rajta. A plébániai fotózás a sokadik általam szervezett misziós célú generációs fotózás volt, de mondhatom, hogy számomra eddig ez volt a legnagyobb élmény. Fényes, emlékeztető vasárnap volt. Ünneplőbe öltözött családok, kedves ismerős és ismeretlen arcok, az ismeretlen arcokban

is ismerős vonások, a nagy családi puzzle darabkái álltak össze Gábor kamerája és a háttérként szolgáló Szent Család festmény előtt. A komoly szakmai tudással és alázattal dolgozó fotóson kívül ehhez a spiritus loci, a Szentlélek és persze a közösségünk is kellett, amelyben plébánosaink áldásos munkája kézzelfoghatóan jelen van. A fotózás reményeink szerint nem csak a generációkat, de Plébániánk közösségét is tovább erősítette. Szeretnénk folytatni. **Ha résztvevőként nyitott vagy a következő fotózásra, vagy fotósként, újságíróként, helyszíniként, hírvivőként, érdeklődőként csatlakoznál a kampányhoz, keress, kérlek!**

És most álljon itt egy köszönőlevél az egyik résztvevőtől, amely sok fontos pontra rávilágít:

Kedves Beáta és Gábor!

Először is nagyon köszönjük a lehetőséget. Végtelenül hálás vagyok, hogy ezt megszerveztétek és lehetővé tettétek. És köszönjük a családi fotókat.

Eleinte nem értettem, hogy mi "értelme" van ennek a Borka fotózásnak, különösen a Ti oldalatokról, hiszen már a meg-

híváskor mondtam Beátának, hogy a családom nem szeretné, ha az elkészült fotók bárhol megjelenének, ráadásul fizetni sem kell érte? Miért jó ez Nektek?

Aztán elolvastam és felfogtam, milyen csodás üzenete van ennek a Borka fotózás kampánynak, és szívből gratulálok Nektek, hogy ezt felvállaltátok és csináljátok.[...] Alapvetően összetartó család vagyunk, de mivel a szüleim Nyíregyházán laknak, igazából csak húsvétkor és karácsonykor jövünk össze. Főleg mióta mindketten egyre nehezebben mozognak [...] Tehát éppen az ő egészségi állapotuk miatt volt nehéz megszervezni a fotózást. Hetente felmerült valami nehézség, így végig kérdéses volt, hogy be tudják-e vállalni egyáltalán az utazást, illetve fel tudnak-e majd jönni az emeleti terembe. De végül - hála Istennek - összejött, és egy csoda volt.

Épp azon a hétvégén volt az unokám második születésnapja, így ők is részt tudtak venni és közösen ünnepeltünk. Sőt, most először láthatták a két hónapos picit dédunokát is. Mindannyiunknak nagy örömet okozott az együttlét. Ha nem lett volna a Borka fotózás, akkor egészen biztosan csak karácsonykor találkoztunk volna, amikor mi utazunk hozzájuk.

A következő héten a szüleim felhívtak, hogy elmondják, mekkora élmény volt nekik a fotózás, a szülinapozás, és az egész hétvége. Ez az egész a Borkának köszönhető, és nagyon hálásak vagyunk Nektek ezért. Mert tényleg összeköti a generációkat, nem csak arra az egy alkalomra, hanem a fotón keresztül a jövő nemzedék számára is.

Köszönettel: Molnár Enikő T

Gurmai Beáta

Szent II. János Pál pápa

FIATALOKÉRT. CSALÁDOKÉRT

Üdvöztünk,
Akit az Atya küldött,
hogy kinyilatkoztasd az irgalmas szeretetet,
adj Egyháznak olyan fiatalokat,
akik készek arra,
hogy a mélyre evezzenek
és a testvérek körében kinyilvánítsák
megújító és üdvözítő jelenlétüket.

Szent Szűz, Megváltónk Édesanyja,
biztos vezetőnk Isten és a felebarát felé,
Te, aki szíved mélyén
megőrizted Jézus szavait,
anyai közbenjárásoddal oltalmazd
a családokat és az egyházi közösségeket,
hogy segítsék a gyermekeket és a fiatalokat,
amikor az Úr hívására
nagyilelkű választ kell adniuk. **Ámen.**

EGY HAGYOMÁNY ÚJJÁSZÜLETÉSE: FERENCES SZÜRETI BÁL

2025. október 18-án, az Óbudai Szalézi Közösségi Házban került megrendezésre a plébániai ifjúság által szervezett Szüreti Bál. A tradíció nem teljesen újkeletű dolog, hiszen a '90-es években a pasaréti plébániaközösség évről évre szervezett hasonló jellegű közösségi eseményt. Ebből és a nyári Római Zarándoklat sikeréből ihletve született meg az első Országúti Ferences Szüreti Bál. Az est különlegessége az volt, hogy a plébánia összes ifjúsági közössége aktívan részt vett a bál szervezésében.

A program első pontja egy borkóstoló volt, ahol Werner Júlia és Werner Márton a Folly Arborétum és Borászat borairól mesélt, miközben a résztvevők meg is kóstolhatták a különleges tételeket. Ezalatt Nagy Dániel (gitár) és Varga Emese (ének) élőzenéje szólt.

Ezután kezdődött a hajnalig tartó közös mulatság és tánc, miközben az Antióchia közösség büfét is működtetett. Aki csendesebb, elvonultabb környezetre vágyott, a tea- és társassarokban találhatta meg a helyét, amelyet az Alauda közösség csapata fogott össze. A Szentföld csoport egy kreatív Bingóval készült, melynek célja a közösségek közötti barátságok építése volt.

Éjfélkor az Isten Kölkei közösség jóvoltából egy interaktív Kahoot játékban vehettünk részt, amely garantáltan emelte a hangulatot. A csodálatos dekorációt az Antióchia kis csapatának köszönhetjük. A logisztika, illetve a helyszín be- és visszarendezésének gördülékeny lebonyolítása pedig a Boanergész és az Eutikhosz közösségek segítségével nem valósulhatott volna meg.

Hálásak vagyunk, hogy több ferences testvér is velünk tartott a bálon, sokat adott az estéhez a szeretetteljes jelenlétük. Reméljük, hogy a pozitív emlékek és élmények tovább élnek mindannyiunkban. Egy dolog biztos, ez az est nem csak a közösségek számára, hanem az egész plébánia életében meghatározó volt, hiszen rengeteg fiatal összefogásából született meg. Bízunk abban, hogy 2026-ban ismét együtt ünnepelhetünk a Szüreti Bálon és a hagyomány újra életre kel. **T**

Varga Emese és Werner Júlia

LEVELEK A LELKEK ÖREG PÁSZTORÁNAK

Az idei év januárjában köszöntünk el Miklós atyától, aki közel 23 éven át volt a budai ferences kolostor lakója és egyben az országúti hívek irgalmas szívű lelkipásztora. Miklós atya Szécsénybe költözött, ahol az ottani ferences kolostor tagjaként a Ferences Szegénygondozó Nővérek gondviselő szeretetében éli idős napjait.

A közösségünk tagjai és családjai által búcsúzásként és köszönetük kifejezéséeként megfogalmazott levélgyűjteményt az indulása előtti napon adtuk át neki. A szívből szóló levelek mélyen kifejezik azt a szeretetet, hálát, köszönetet, ami a hívekben – idősebbekben, fiatalabbakban és gyerekekben, egyedülállóknak vagy családos élethelyzetűekben, örömeinkben, bizonytalanságukban, keresésükben, fájdalmukban vagy épp gyászukban – a vele való kapcsolat nyomán megragadt. Lelkipásztori, atyai szeretete, irgalmas és figyelmes meghallgatása, baráti bölcs tanácsai, szeretetteljes humorral megfogalmazott útmutatásai közelebb segítettek sokakat az Úrhoz és tovább él-

nek bennünk. Köszönjük odaadó és áldozatos, alázatos és igazi *lelki-pásztori* szolgálatát, imádságát, Szentlélekkel átitatott atyai szeretetét, köszönjük, hogy mindig a fölséges és irgalmas Isten jó szolgája, bojtárja volt plébániánk hívei számára!

Imádsággal és köszönettel kísérjük tovább útján, kérve, hogy a Mindenható Atya minden áldása legyen vele minden napján, adjon neki erőt, vigaszt, reményt, és ragyogja be szívét a Húsvét tiszta örömeivel! **T**

fr. Zalán

SZÁLLÁST TALÁLT A SZENT CSALÁD

A Szent Család ikonja 2025 adventjében vándorolt családjaink között, hogy ezzel is mélyítve a karácsonyi készüléket, közös imádsággal készüljünk az ünnepre. A képet a tizenkét család kétnaponként adta tovább egymás között. A befogadó családhoz érkezve egyszerű imádsággal, énekekkel fogadták az ikont, majd a családok otthonában kiemelt helyet kapott, és a készülék részévé vált, végül harmadnap tovább vitték a következő család számára. Köszönjük a szervezők szolgálatát! Az alábbiakban a befogadó családok személyes tapasztalatait gyűjtöttük össze:

A Szállást keres a Szent Család országúti eseményébe bekapcsolódva úgy érezzük, hogy befogadóként megajándékozottá lettünk. Egyfajta izgatottság és öröm volt az, hogy várakozunk, várjuk a Szent Család ikonját, az őt hozó családot. Miként ezt az imában is megfogalmaztuk, melyet az ikon átadásakor mondtunk: „Boldogok vagyunk, hogy a Szent Családot hajlékunkban tisztelhetjük és nekik szállást adhatunk.” Ez a boldogság érezhetően ott volt velünk, mind a hozó, mind a befogadó família részéről.

Jó volt együtt – egymásért imádkozni Jézus, Mária és Szent József társaságában, egymás otthonában. Ahogy tovább vittük a következő családhoz, az egy közösséghez tartozás örömét erősítette bennünk. Hálásak vagyunk, hogy részesei lehettünk ennek a csodának!

Köszönjük, hogy megszervezték ebben az évben a Szent Család szálláskeresését. Örülünk, hogy részesei lehettünk az imádságnak.

Nagyon nagy ajándéknak éltük meg, hogy előkészítettek az egészet. Könnyebb volt, hogy vezetett, előre megírt ima és menetrend volt. Nagyon jó volt az ima hossza és a szövege is!

Nagyon meghitt volt az ima, maga az a tény, hogy a Jóistennel voltunk ötösben, és odahoztuk lélekben mind a 9 gyermekünket és a 2 unokát.

Szerintem nagyon szép szokás és jó alkalom az egymáshoz való közelebb kerüléshez a Szent Család „befogadása”. Úgy gondolom, hogy ez a mennyiségű ima és ének pont jó hosszúságú. Bár én szívesen énekelnék akár egy óra hosszúságig is!

Az együtt imádkozásnak és hangosan kimondott imának pedig különleges súlya van. Nem mindig megy könnyedén, de felemelő, ha összejön. Úgyhogy hálás vagyok, hogy részt vehettem (vehettünk férjemmel) benne! Köszönjük szépen a szervezést!

Családokkal családokért imádkozni a Szent Család előtt számomra a miseliturgiában elhangzó „Óáltala, Óvele és Óbenne” tükröződött és visszhangzott.

A találkozásban és az imádságos együttletben a teljesség öröméből kaptunk egy kis ízelítőt megfűszerezve saját emberi korlátainkkal.

Bensőséges, imádságos, szeretetteljes és boldog alkalom volt. **Hála Istennek! T**

összegyűjtötte: Biczai Ferenc

Aquinói Szent Tamás

IGAZ LELKÜLETÉRT

Uram,
tégy ellentmondás nélkül engedelmessé,
a szív kiismerésére nélkül tisztává,
zúgolódás nélkül türelmessé,
színlelés nélkül alázatossá,
szertelenségre való hajlam nélkül vidámmá,
kislelkűség nélkül szomorúvá,
fennhéjázás nélkül komollyá,
könnyelműség nélkül vonzóvá,
hamisság nélkül igazlelkűvé!

Add, hogy kevélység nélkül tegyem a jót,
önhiúság nélkül meg tudjam inteni felebarátomat
és épülésére szolgáljak szóval és jó példával,
a Te igazságot tartva szem előtt. **Ámen.**

„MINT ÉLŐ KÖVEK...”

100 ÉVES A KRISZTUS KIRÁLY-TEMPLOM

Tudtad, hogy a világ első Krisztus Király tiszteletére szentelt templom Budapesten a második körületben, a Keleti Károly utcában található? Ez a Rákócziánium... Ráadásul idén lesz 100 éve, hogy felszentelték.

Ha a templomépítés történetéről beszélünk, időben vissza kell nyúlunk 1898-ba, amikor megalakult a középiskolai ifjúság számára Budán a Mária Kongregáció. Ennek vezetői Sebők Imre és Thym Adolf voltak. Ebből a kongregációból alakult a katolikus konviktus. Sebők Imre a nevelőintézet részére 1903-ban kibérelte a Rókushegyi lépcső 10. számú ház négy lakását, ahol az egyik szobában egy kis kápolnát rendezett be. A hercegprímás az engedélyt leiratában így adta meg: *„Megengedem, hogy a budai Mária Kongregáció középiskolai fiúnevelő-intézetének Budapest, II. ker. Rókushegyi lépcső 10. szám alatt lévő helyiségeiben oratórium nyitassék, s hogy azt főtisztelendő Káner Károly apátplébános úr egyháziilag megáldhassa.”* Ez a kis kápolna volt tulajdonképpen a mai templom elődje.

Idővel ez az épület kicsinek bizonyult. A kollégium tanulóit többfelé jártak iskolába. Többszöri költözködés után (Mozdony utca, Werbőczy utca) elhatározták egy önálló, új épület létesítését. Érdemes megemlíteni, hogy a Werbőczy utcában (a mai Táncsics Mihály utcában) a Zichy-palotában indult meg a tanítás addig, míg az új épület az Oszlop utcában (melyet később Heltai utcának, ma Keleti Károly utcának neveznek) el nem készült.

Az 1903-ban alapított kollégiumot *„Budai Katolikus Kollégiumnak”*, 1907-től fogva, II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítása után a nagy katolikus magyar szabadsághős nevére Rákóczi Kollégiumnak, s a gimnáziummal együtt Rákócziániumnak nevezték el.

A kettős intézet (kollégium és iskola) katolikus áldozatkészségből jött létre. A telek árát Vaszary Kolos hercegprímás, Kohl Medárd püspök és a katolikus vallásalap adományai fedezték. Az épületet Kohl Medárd püspök emelte a Várady Árpád — későbbi kalocsai érsek — és gróf Majláth György vezetése alatt alakult *„Katolikus ifjúságot pártoló egyesület”* által kibocsátott részvények, az államtól kapott támogatás és nagyobb építési kölcsön segítségével.

Schömer Ferenc építész igen tetszetős terve szerint konviktus, gimnázium és a kettő között templom épült volna fel. Ebből csak a két szélső rész valósult meg, a középső részt, a templomot a hely szűkössége miatt kihagyták, és elhatározták, hogy azt majd külön telken fogják felépíteni. Egy templomépítő bizottságot alakítottak, és azonnal meg is kezdték a gyűjtést. A bizottság lelkes munkája folytán sok pénz gyűlt össze, előadásokat, hangversenyeket, ünnepségeket, karácsonyi vásárt, mozgó-fénykép-előadásokat, kerti mulatságot rendeztek a cél megvalósításáért. A templom felépítése érdekében rendezett ünnep-

ségeken a kor legkiválóbb szónokai, előadói, művészei szerepeltek, így többek között Prohászka Ottokár püspök, Vass József miniszter, Wolf Károly, Tóth Tihamér, Brisits Frigyes, Schrotty Pál, Pauler Ákos, Dohnányi Ernő, Koude-la Géza, Ábrányi Emil és sokan mások.

Az adományok és a pénzüsszeg gyorsan gyarapodott. Fővédnökül Augusztai főhercegasszonyt és Csernoch János hercegprímást kérték fel. A belügyminiszter engedélyezte az országos gyűjtést is. Csernoch, az új érsek, nem tudott anyagi segítséget nyújtani, mert mint írta: *„Magam sem bocsátkozhatom ez idő szerint segélyezésekbe, mert az érseki javadalom még mindig oly állapotban van, hogy magát sem tudja fenntartani.”*

A templom felépítésére nagy szükség volt, mert az érseki gimnáziumnak a kollégiumban elhelyezett kápolnájában legfeljebb 150 tanuló fért el, az iskola létszáma pedig 400 volt. Így a növendékek nagy része a kápolnából kiszorulva a lépcsőházban hallgatta a szentmisét.

A templom tervezését és kivitelezését Árkay Aladár építész kapta meg. Valószínűleg a városmajori kistemplom sikere miatt, meg nyilvánvalóan azért is, mert a szomszéd plébánia közösségéhez tartozott. A jó viszonyt és baráti megbízást jelzi, hogy Árkay a templom tervezését és kivitelezését díjazás nélkül vállalta.

És hogy ki is volt Árkay Aladár? Árkay Aladár (1868-1932) családja Erdélyből jött Pest-Budára. A Műegyetem elvégzése után Hauszmann Alajosnál gyakornokoskodott, aztán apósa, Kallina Mór mellett vett részt a Várban a Honvédelmi Főparancsnokság, a Budai Vigadó, illetve a Szent Gellért emlékmű építkezésén. Első komoly terve arra a Hősök terén álló épületre szőtt, ami később Jugoszlávia követsége lett. A teljesség igénye nélkül néhány épület még, amelynek tervei a keze alól kerültek ki: a Fásori református templom, Győr-gyárvárosi római katolikus templom, Győr színház, városmajori kistemplom, kőbányái lengyel nemzetiségi templom, Mohács városháza, Mohács Fogadalmi templom, Budapest Szent Círil és Szent Metód bolgár pravoszláv templom. Kis-Svábhegy oldalában három tucat gyönyörű, egy- és kétlakásos villát tervezett, magyar szecessziós stílusban.

A templomépítés céljára összegyűlt pénz az első világháború idején és az azt követő években gyorsan elértéktelenedett. Ezért, amikor az első 180 millió korona együtt volt, 1924 márciusában Pokorny Emánuel vezetésével a kollégium diákjai megkezdték a templom alapjainak kiásását, a földmunkát. Ezzel jelezték, hogy az épülő templom diákok temploma lesz. Az alapkö elhelyezése és megáldása október 19-én történt, a szertartást dr. Mészáros János érseki helytartó, a Rákócziánium egyházi elnöke végezte. Egy érsekista öregdiák, dr. Vermes Iván visszaemlékezésében erről így ír: *„Emlékezetes marad számomra a templom alapköletéti ünnepsége 1924 októberében, amelyen harmadikos koromban a növendékek nevében én köszönhettem József Ferenc királyi herceget és feleségét, Anna királyi hercegnőt. Ettől kezdve a kollégium ablakaiból figyelhattuk napról-napra az alapozást, a falak emelkedé-*

sét, a torony építését, a templom külső képének fokozatos alakulását. A jó munka tudatában vettünk részt a kezdeti földmunkában, mi kisebbek ásóval, a nagyobbak csákánnyal és talicskázással”.

A rendelkezésre álló anyagi erő arányában két éven át folyt az építkezés. 1926. március 26-án, II. Rákóczi Ferenc születésének 250. évfordulóján ünnepélyesen elhelyezték a torony homlokzati részén egy vörös márvány emléktáblát annak megörökítésére, hogy ezt a nagy fejedelem emlékének ápolására is emelték. *(Ez a tábla már nem látható.)* Pokorny Emánuel kétéves, szívós és csendes munkával előteremtett mindent, ami a templom felépítéséhez és művészi kivitelezéséhez szükséges volt: pénzt, kitartó munkásokat és kitűnő művészeket. Az építési költség 193 ezer pengő volt, ebből a bizottság gyűjtése 32 ezer, a Katolikus Vallásalap 13 ezer, a főváros 8 ezer 800 pengőt adományozott.

Így 1926. október 31-én Csernoch János bíboros felszentelhette a templomot. XI. Pius pápa rendeletéből azon a napon ünnepelhette első ízben a világegyház Krisztus Király ünnepét, így ez a templom az első, nemcsak hazánkban, hanem az egész keresztény világban is, amely Krisztus Királyságának tiszteletére van szentelve. Ennek a napnak emlékét örökíti meg a főoltár hatalmas Krisztus Király-mozaikjának

felirata is: HAEC ECCLESIA IN HONOREM CHRISTI REGIS FESTO EIUSDEM PRIMUM CELEBRATO — CONSECRATA EST A IOANNE CARD. CSERNOCH PRIM. HUNG. XXXI. OCT. MCMXXVI. (Ezt a templomot Krisztus Király tiszteletére alapított ünnepnapon, 1926. október 31-én szentelte fel Csernoch János bíboros, Magyarország hercegprímása.)

A templomban az első szentmisét is maga az esztergomi érsek celebrálta, aki ugyanakkor szentelte fel a templom harangját és áldotta meg az érseki gimnázium új lobogóját és a cserkészszászlót is.

A templom nem csak az iskola diákjai, hanem a rózsadombi hívek részére is mindig nyitva volt. Az egyházi iskola fennállásáig a templom, a gimnázium és a kollégium közös igazgatás alatt állt. Iskolaigazgatók: Pokorny Emánuel (1926-1928) és Gáspár László (1928-1948)

Az egyházi szolgálatot az intézet paptanárai látták el. Az államosítás után pedig a kinevezett templomigazgatók: Honti Jenő (1948-1951), Tyukos Gyula (1951-1958), Dán György (1958-1964), Kaplonyi István (1964-1984), Dankó Iván (1984-2020), Depaula Flavio (2020-2024), Schrankó László (2024-2024).

2025. január 1-től misézőhely lett, melyet az országúti ferences atyák látnak el.

Dankó Iván atya ideje alatt telt meg újra gyerekekkel a templom. Néhány család teljes szívvel-lélekkel szolgált itt az Urat. Az ő hitük és szeretetük formálta újra közösséggé az itt egybegyűlteket, és vált vonzóvá más családok számára is. Több szerzetesi és papi hivatás is kinőtt ebből a lélekkel teli életből.

Templomunk az elmúlt 100 év tanúságtevője.

Krisztus Király országának építői nem csak kőfalakat építettek önzetlenül, nagy szorgalommal, leleményességgel, kitartással, hanem hittek abban, hogy gyermekeiket és mások gyermekeit is önfeláldozó szeretettel és hittel, a nevelő intézet lelkiségének kialakításával, később pedig a családok összefogásával az igaz életre hívva, Isten országának élő köveivé válhatnak mindannyian.

„... mi sem drágább az időnél: és íme ma mi sem találthatik annál olcsóbbnak. Senki sem mondja, hogy a mai napot elvesztette, s a vissza nem térő időről senki sem panaszkodik. Mint a haj a férfiak fejről, úgy vész el az idő pillanata minden vigyázat nélkül” (Szent Bernát)

Az ő hitük, önzetlen szeretetük és odaadásuk, tetterekességük, kitartásuk, hazaszeretetük legyen példa, erősítsen mindenkit, hogy az úton Isten országa felé igenis jobbá tehetjük a világot.

Hálát adunk mindazokért az emberekért, akik tettel, imával, jelenléttel, vagy láthatatlanul háttérben állva, támaszt nyújtva lehetővé tették, hogy egy ilyen csodás épületben dicsőíthessük a Jó Istent.

Mindenkit nagy szeretettel várunk majd az őszi programjainkra, amit az elmúlt 100 év örömeire tervezünk. T

Fábry Ágnes
és a Krisztus Király Kápolna közössége

ARCOK AZ ORSZÁGÚTON

AKIKRE BÜSZKÉK LEHETÜNK – HAÁSZ SÁNDOR

Azért lettem tanár és edző, hogy a fiatalokkal foglalkozzak...

... Az Országúti Ferences templom közösségének tagjai és a templom környékén élők számára évtizedek óta ismerős lehet egy férfi, aki fürge léptekkel rója a környéket, vagy éppen a templom padjaiban ülve folytat elmélyült párbeszédet a Jóistennel. Vannak, akik csak látásból ismerik, de valószínűleg sokan azt is tudják, hogy ki is ő.

Haász Sándor labdarúgóedző és testnevelőtanár az elmúlt év őszén ünnepelte nyolcvanadik születésnapját, és biztosan illik rá az elcsépett megállapítás: nem fogott rajta az idő.

„Zalaegerszegen, hívő katolikus polgári családban születtem, édesapám jogász volt, a közigazgatásban tevékenykedett a zalai megyeszékhelyen, édesanyám pedig adminisztrátorként postai alkalmazott volt. Apai nagyapám a Bánságban, a Torontál vármegyei Nagyszentmiklóson, Bartók Béla szülőfalujában született 1883-ban, két esztendővel a világhírű zeneszerzőt követve, míg anyai nagyapám kalandos életutat tudhat magáénak, hiszen tengerészként is szolgált Horthy Miklós zászlóshajóján, a Novara cirkálón, ahol a családi legendárium szerint egyszer kezet fogott a II. János Pál pápa által 2004. október 3-án boldoggá avatott IV. Károly magyar királlyal.”

Haász Sándor neve a sportvilágban jártasak számára sokatmondó. Mindenki által elismert szakmai tekintélyét az 1984-es NB I-es bajnokcsapat, a Bp. Honvéd pályaedzőjeként alapozta meg. Ezután vezetőedzőként a Váci Izzót juttatta fel az élvonalba, majd ezt követően a Rába ETO, valamint a Kispest-Honvéd szakmai irányítójaként is tevékenykedett. Ebben az időszakban sokan azért is várták egy-egy hétvégi bajnoki forduló után a Népsport megjelenését, hogy elolvassák az ő sablonostól igencsak eltérő, szellemes nyilatkozatait.

No de miként kerül egy, a fentebb leírt háttérrel rendelkező fiatalember a hatvanas években Zalaegerszegen kapcsolatba a sporttal, a labdarúgással?

„A sport irányába otthonról kevés inspirációt hoztam, sokkal inkább a zene felé irányítottak volna, végül aztán mégsem azt az utat választottam, igaz a dallamokat töretlenül szeretem, a mai napig rengeteget hallgatok komolyzenét és jazz-t, a nővéreimből pedig zenetanár vált. Talán a keresztapámmal történő beszélgetések élesztették fel bennem a sport iránti érdeklődést, ennek nyomán először a kosárlabdával kezdtem ismerkedni Egerszegen, ám hamar kiderült, hogy nem ez lesz az én utam. Középiskolásként a helyi Dózsába jelentkeztem futballozni, bár a benyomásaim itt sem voltak feltétlenül pozitívak. Az első edzések egyikén, miután kicseleztem két embert, az

egyik kárvalott a kapu előtt hátulról rám csúszott, épphogy fel tudtam ugrani az érkező lábak elöl, a következő összecsapásnál pedig két lábbal a mellkasomba tapostak. Ezeket komoly megrázkódtatásként éltem meg, nem csoda, hogy egyből az elején felvetődött bennem a kérdés, feladjam, hagyjam a csudába az egészet? Végül azt a megoldást ötlöttem ki, hogy vigyáznom kell magamra, és ennek a módját kell mielőbb elsajátítanom.”

A sporttal történő elköteleződés ebből már tetten érhető, de hogyan kerül a tanári pálya, a nevelői hivatás a fókuszba?

„Fiatalkoromtól működik bennem egy megélés a segítségnyújtásra. Lelkileg manapság is nehezen tudom feldolgozni, ha nem vagyok képes egy adódó probléma esetén segítséget nyújtani.

Jól tanultam, otthonról a hátszág is biztosított volt, és egy családi barátunk javasolta a nevelői pályát, ez pedig el is döntötte, hogy a TF-re fogok jelentkezni. Akkoriban Bertha Sándor zalaegerszegi plébánossal nagyon sokat beszélgettünk, és mondott egy olyan történetet, amit jól megjegyeztem. Amikor káplánként Zalaegerszetre került, azt a feladatot is ráosztották, hogy az ipari iskolában tanítson hittant. Az elődje nem igazán tudott fegyelmet tartani a fiúk között. Aztán amikor ő először belépett az osztályterembe, köszönt, de mégis jó pár percre el kellett telnie, míg néhányan egyáltalán figyelni kezdtek rá. Legközelebb ezért taktikát változtatott, megkérdezte a fiúktól, hogy mit játszott tegnap a Fradi. Innentől fogva nem volt gondja, ahogy mesélte, csatát nyert - igaz, a fél hittanon „fociztunk,” de a másik felén „áradt a hit”. A sport, ezen belül a futball egy olyan „nyelv”, amivel a legkülönbözőbb műveltségű, habitusú emberekkel lehet szót érteni, a sport mindenkié, széles rétegeket ér el.”

A sport és a nevelés kapcsolatának fontossága ilyen és ehhez hasonló történések nyomán vált meghatározó ideává számára, és ez még manapság is döntően határozza meg az irányultságát.

„Azért lettem tanár és edző, hogy a fiatalokkal foglalkozzak. Őket 'felépíteni', ez mindig is fontos része volt a személyiségemnek. Klebelsberg Kunó nyomán vallom, hogy a sport nevelő eszköz, de sajnos azt is megtapasztaltam, hogy míg máshol a tehetséget négyzetre emelik, nálunk inkább gyököt vonnak belőle. Pedig a tehetség érvényre juttatása az egyik legnagyobb kihívás, amivel egy pedagógus találkozhat, hiszen ez a kiválasztás első lépcsőfokától - tehát attól, hogy valakit észreveszel - egészen a felnőttkori kibontakozásig, a 'beválásig' tart. Persze egy

gyereket fizikailag és lelkileg egyaránt fel kell készíteni a felnőtt életre. Manapság pedig az is kimondható, hogy spirituálisan is. Elengedhetetlen, hogy mindez egy építő, előremutató közösségben történjen. Bennem az a kép alakult ki az idők során, hogy egyházi vonalon nem foglalkoznak kellő súllyal a „testi neveléssel”. Nincsenek az egyházhoz kötődő egyesületek, sportszervezetek. Sokakat próbáltam erről meggyőzni, elméletben még el is jutottunk valameddig, ám a gyakorlatban már gond van. Pedig a nagy tehetséghez nagy formátumú nevelő dukál! Az emberi lét felelősségközpontú és szabad, de felelősségteljes lét, ajánlom mindenkinek Viktor E. Frankl: 'A tudattalan Isten - Pszichoterápia és vallás' című művét ebben a témakörben."

A sport és más területek kapcsolata, vegyítve a neveléstudománnyal is izgalmas téma a számára.

„A labdarúgást tekintve mindig is izgatott a futball és a jazz-zene kapcsolata. Az improvizáció, a rögtönzés kérdése közös a két területen, ebből fakadóan pedig a rendszerek és a rendszertelenség kapcsolata az, ami a labdarúgásban is fontos kérdés, hiszen ott vannak az alapttechnikák, amik nélkül nem lehet játszani, és ezt tudni kell ötvözni a kiszámíthatatlansággal. Persze itt meg kell jegyezni, hogy manapság az erő és a fizikum kérdése jutott túlsúlyba...”

A hívő lét régóta természetes állapot Haász Sándor számára, ám az ebben történő haladás is tanulságos történet.

„A hit irányába a nyitottságot otthonról hoztam. Gyerekkoromat az ötvenes években éltem, amikor a vallásos élet komoly hendikepet jelentett egy-egy család sorsában. Ennek ellenére egyházzal kapcsolatban álló emberekhez mindig is volt kötődésem, sőt, az életutam alakulására is többen befolyással voltak. Kezdődött ez talán azzal, hogy apám osztálytársa volt Lékai László, a későbbi bíboros-prímás. Aztán folytatódott a fentebb említett Bertha Sándor zalaegerszegi plébánossal kapcsolatos történettel, ami számomra a nevelői hivatás kézzelfogható megnyilvánulása volt.

Az idők során kialakuló emberi kapcsolataim is vittek ezen az úton. Pályám elején Esztergomban tartottam edzőképző tanfolyamot, ahol akkor Kiss-Rigó László volt plébános a Kerektemplomban. Vele is jó ismeretségbe kerültem, jóval később aztán hívtam is Szegedre, ahol komoly „sportprojektet” indított el, hozott létre, ám az ehhez való csatlakozás akkor már családi okokból kifolyólag nem volt kivitelezhető számomra. Amit én komoly fordulatnak éltem meg a hitemmel kapcsolatban, az is a futballhoz kapcsolódik. A második Honvédos időszakomba ugyanis kicsit belerokkantam. Ennek volt része 1989-ben a BEK-párharc a Benficával (0:7, 0:2) is. Fizikailag kezdtem magam rosszul érezni, betegségtüneteim voltak, és a testi bajok után járva, a Sportkórházban egy kiváló pszichológussal hozott össze a gondviselés Bíró Gyula személyében, aki sok egyéb mellett, mintegy mellékesen azt is a tudomra adta(!), hogy a hitemben való komolyabb elmélyülés akár megoldást hozhat ezekre a testi tünetekben

megnyilvánuló problémákra. Komolyan vettem az intelmét, és a „szomszédban”, az Országúti Ferenceseknél kerestem a megoldást, ahol akkoriban Kolos atya volt a plébános. Eleinte az esti fél nyolcas misékbe kapcsolódtam be, a Jóisten pedig a segítségemre sietett, és vált a hitem az addiginál sokkal mélyebbé és meghatározóbbá. Ebben az időszakban Budakeszin a Prohászka Ottokár Katolikus Gimnáziumban együtt tanítottunk a feleségemmel, akit egyébként szintén a sportnak köszönhetek, hiszen korábban a TF-en ismerkedtünk meg egymással. Ő persze jobb testnevelő tanár volt, mint én, azt viszont talán kijelenthetem, hogy belőlem jobb labdarúgóedző vált.”

Elégedett-e az életével így, nyolcvanesztendősen?

„Az ember szerintem erre a kérdésre nem biztos, hogy tud választ adni. Most talán azt mondanám, hogy elégedett vagyok, de nem vagyok megelégedett. Sokszor érdemes kisebb egységekben gondolkodni, én például minden este megköszönöm a Jóistennek, hogy a mögöttem hagyott napot is megélhettem. Amivel viszont biztosan nem vagyok elégedett, az például az, hogy a futball ma merre tart. A mai labdarúgást már a húsz évvel ezelőttivel sem lehet összehasonlítani. Ami mondjuk manapság egy szögletrúgás előtt a tizenhatoson belül zajlik, az számomra elfogadhatatlan és nézhetetlen. Ütik-vágják, taszigálják, csipkedik egymást a játékosok, olyan szituációk alakulnak ki, ahol képtelenség igazságot tenni. A profi labdarúgás a pénzről, a hatalomról, az eredményről szól elsősorban, a kitűzött cél elérése érdekében pedig minden megengedett. Ez már nem az a sport, amit én megismertem, megszerettem. De ez csak mellékszál, ami fontosabb, hogy - Lázár Ervin ars poeticáját citálva - kitartóan abban reménykedem, hogy a mostani gyerekek felnővén létrehoznak egy, a mainál lakhatóbb, szeretetre méltóbb Magyarországot... Átültetve ezt, ezért is vonzott mindig a fiatalság nevelése, az az egység, hogy keresztény alapon az embert a maga teljességében neveljük. Ebben hiszek és vallom is ezt, miközben azzal is tisztában vagyok, hogy a Jóisten segítségével, emberi alapokon nyugodva ez nem vihető végbe.” T

Jenkei András

NÉVJEGY - BEMUTATKOZIK A SZOCIÁLIS TESTVÉREK TÁRSASÁGA

**A MEGSZENTELŐ SZERETET HÁZA
A VÁROSI DZSUNGELBEN**

Több mint száz éve működik a Szociális Testvérek Társasága nevű női szerzetesközösség, amelynek tagjai közül heten is az Országúti Plébánia közvetlen szomszédságában élnek, és több szállal kötődnek a ferencesekhez, a helyi hívekhez. Kettejükkel, Lothringer Évával és Szénásy Annával beszélgetünk a testvériség múltjáról, illetve a ma kihívásairól, feladatairól.

A Szociális Testvérek Társaságát 1923-ban Slachta Margit alapította Budapesten. Modern szerzetesközösségük a kezdetektől részt vett az egyházközségi feladatok mellett a megyei és városi szociális munkákban, illetve többen vezetőként dolgoztak a kor jelentős katolikus nőmozgalmaiban.

A II. világháború idején a Társaság közel ezer üldözöttet mentett meg – ennek az áldozatos munkának vált vértanújává Salkaházi Sára testvér, akit 2006-ban avattak boldoggá. Slachta Margit Közép-Kelet Európában az első női parlamenti képviselőként először 1918 és 1920, majd 1945 és 1948 között próbálta érvényesíteni az evangéliumi elveket a közéletben, míg 1949-ben politikai okokból el kellett hagynia Magyarországot.

1950 és 1989 között a Társaság illegalitásban működött, a szétszórátáskor százhatvan fogadalmas testvér élt itthon. Közülük hatan összesen tizenegy évet töltöttek börtönben, és többeknek kellett elviselniük a folyamatos rendőri zaklatásokat, kihallgatásokat – mindezek ellenére

csendes jelenlétükkel és tanúságtevő életükkel ekkor is hirdették Krisztus örömhírét a környezetükben. Ebben az időszakban komoly titoktartás közepette új belépőkkel is gyarapodott a közösség. Köztük voltak beszélgetőtársaink, Lothringer Éva és Szénásy Anna is, ahogy az Országúti Plébánia környékén élő hét szociális testvér mindegyike. Mert a közösség tagjai úgy gondolták, amit Isten létrehozott, azt az állam nem szüntetheti meg. A hatalom szemében a fiatalok felvétele számított a legnagyobb bűnnek, hiszen az adja a folytonosságot. Ők mégis úgy vélték, akit Isten küld, azt felveszik a soraikba, ezért rejtve, láthatatlanul, de folytatták a képzést, összetartottak. A rendszerváltás lehetősége még az 1980-as évek közepén sem merült fel, ezért bátor plébánosoknak köszönhetően csak „plébániai hittancsoportként” tarthattak találkozókat.

– Mindannyiunk életében különleges, hogy ilyen körülmények között felébredt a lelkünkben a szerzetesi hivatás iránti vonzalom – kezdi Éva. – Erre reális indok nincs. Nekem kamaszként Gárdonyi Géza Isten rabjai című regénye hozta el az első gondolatát annak, hogy létezik ez a hivatás, és talán az enyém is lehet. Utána évekig kínzott a kérdés, hogy hol fogom ezt megélni, mert az Iskola-nővérekhez, az egyetlen legalisan működő rendbe nem akartam menni. Végül egy ferences atya – természetesen teljes titokban, hiszen ez akkor még államellenes bűncselekménynek számított – vitt el ebbe a bizonyos hittancsoportba, 1987-ben. Ahogy ide bekerültem, tudtam, hogy ezen az úton kell járnom. A rendszerváltás után hatvan-negy női közösség indult újra Magyarországon, azaz lett választási lehetőség, de a Szociális Testvérek Társaságából mindenki velünk maradt.

BUJDOSÁS UTÁN FELSZABADULÁS

Szénásy Anna hasonló útkeresésen ment keresztül, bár néhány évvel korábban. A szerzetesi hivatás gondolata a semmiből támadt fel a lelkében, és igazából azt sem tudta, mi ez, hiszen a tiltásnak köszönhetően semmilyen minta nem állt előtte.

– Huszonhárom éves koromig másra sem készültem, csak hogy egyszer férjhez megyek és családot alapítok – emlékszik vissza Anna. – A szerzetességről annyit tudtam, amennyit a történelemórán a középkor kapcsán megemlékezett a tanárunk. Gyógypedagógusnak tanultam, főiskolára jártam, és a nyári szünetben a súlyos beteg édesapámat ápoltam. Huszonhárom éves voltam, amikor meghalt, utána kezdtem el naponta misére járni. Az Isten titka, hogy ebben a nagyon érzékeny időszakban, a fájdalom és a gyász közepette, Neki köszönhetően meg tapasztalhattam valamit a feltámadás misztériumból, fényéből. Ez mélyen megérintett. Azt vettem észre, hogy Isten lefoglalja a szeretetvágyaimat, és már nem célom férjet, szerelmet találni. Mivel semmi tudásom nem volt arról, hogy létezik szerzetesi hivatás, ezért azt hittem, ezzel az érzéssel egyedül vagyok a világban. Néhány hét múlva teljesen véletlenül hallottam valakitől arról a testvérről, aki akkor a novíciustestvér volt, és meghívást kaptam ebbe a „hittancsoportba”. Az illegalitás közepette, ismeretlenként egyszerűen megérezte, hogy bízhat bennem és elhívhat. Hónapokig nem tudtam, pontosan hova járok, de kezdettől otthon éreztem magam, ezért maradtam.

A rendszerváltozás utáni időszakban elkezdődött a Társaság külső és belső újraszerveződése – házakat nyitottak, illetve új lehetőségek álltak elő az apostoli küldetés megvalósítására. A társadalom mai kihívásai közepette a szociális testvérek küldetésének fő iránya az evangéliumi örömhír hirdetése, a reményről és a szeretetről való tanúságtétel, a sokféle inség orvoslása, valamint a konkrét szociális szolgálat. Dolgoznak az egészségügy, a kultúra, a nevelés és a közélet területén is. Szolgálják az evangelizációt hitoktatással, kurzusok, lelkigyakorlatok tartásával. Plébániai és egyházmegyei keretek között is végeznek karitász szolgálatot. Bekapcsolódnak különféle egyházi és lelkiségi mozgalmakba, mint a cserkészmozgalom, az életvédelem, a nőmozgalom. Az alapítókhoz hasonlóan a mai testvérek is rugalmasságra, a Szentlélek iránti nyitottságra és az idő jelei iránti érzékenységre törekednek. Ezért is foglalkoznak kiemelten a gyermekvédelemmel, a teremtésvédelemmel, a családok mentális jóllétével, a sérültek életminőségének fejlesztésével.

KÖZÖSSÉG BUDAPEST KÖZEPÉN

A hét testvérből, akik az Országúti Plébánia környékén élnek, négyen egy társasházi, szentségi kápolnás lakásban laknak, amit kifejezetten közösségi együttélésre alakítottak ki. A plébániai kötődésük alapja, hogy általában az Országútra járnak misére, az ünnepek alkalmával a zsolozsmába is bekapcsolódnak, és a ferences testvérek közösségéhez szintén közel érzik magukat – időnként vendégül látják az atyákat házi misére, egy kis beszélgetésre. Ketten közülük, Szénásy Anna és Vásárhelyi Anna minden évben advent első hetében lelkigyakorlatot kísérenk a plébánia támogatásával – a hívek akár innen is ismerhetik őket. Szénásy Anna fő szolgálata a lelki kísérés, lelkigyakorlatokon és a mindennapokban egyaránt.

Szénásy Anna

Lothringer Éva

Lothringer Éva család- és párterapeuta, aki a plébániai jegyesoktatásban is részt vesz, segíti a fiatalok készülését, illetve a szintén plébániai szervezésben megvalósuló Házasság esték sorozatban is több témában tartott előadást. A közösségük tagja még egy Anna, Szabados Anna, aki főállású kórházi lelkigondozó volt. Éva kivételével már mindannyian nyugdíjasok, de folyamatosan dolgoznak. Szénásy Anna 2006 óta él ebben a házban, Lothringer Éva később csatlakozott, tizennégy éve.

– A hűvösvölgyi nagy házukból érkeztem ide, Budapest közepébe, ahol a plébánián is komoly élet szerveződik – folytatja Szénásy Anna. – Különleges érzés beleékelni a zsolozsmát vagy beleimádkozni a szentmisét ebbe a forgatagba. Ezt átéljük otthon, négyen, és itt, a plébánián a hívek és atyák közösségével egyaránt. Illeszkedik is a karizmánkhoz: egyrészt Istennek szentelten élünk, belegyökerezve a hivatásunkba, másrészt belevetjük magunkat az élet sűrűjébe, ennek minden feszültségét és szépségét átérezve. A kijebb eső, valódi házainkon túl, a Társaságnak már négy közösségi lakása van Budapest centrumában.

Lothringer Éva család- és párterapeutaként várja a segítségre szorulókat, lelkiségi vagy családterápiás csoportok munkájában, képzésekben is részt vesz, előadásokat, workshopokat tart. Ha hívják, folyamatosan utazik a fővárostól egészen távoli helyszínekre is, hogy a tapasztalatairól meséljen a közönségnek, felhívja a figyelmüket

azokra a buktatókra, amelyeket hasznosnak vél elkerülni párok és családok szintjén egyaránt. Igyekszik hétköznapi nyelvezettel fogalmazni, hogy a történeteiben bárki magára ismerhessen.

– A nukleáris családok elmagányosodását érzem ma az egyik legnagyobb problémának – magyarázza Éva. – A magcsaládok – anya, apa, gyerekek – magukra maradnak, és fuldokolnak a terhek alatt. A történelemben először fordul elő, hogy evidenciaként jelentős számban maradnak egyedül a családok, a követelményeik pedig nem-hogy alacsonyabbak, hanem inkább magasabbak, mint korábban. Nincs nagyszülői, rokonai segítség a közelben, így a szülőknek kell megoldaniuk mindent. Remek plébániai közösségekkel találkozom, amelyek részben tudják pótolni a régi típusú nagycsaládokat, amelyeket egyébként nem szeretnék visszahozni, mert nem vagyok annak híve, hogy forgassuk vissza az idő kerekét. Az alulról szerveződő családközösségek fantasztikusak, mert praktikus teendőkben is segítik egymást, plusz lelki támogatást is adnak egymásnak, illetve hitben, emberségben is szeretnének növekedni, együtt lenni – ezt nagyszerű látni.

„AZ EMBEREK SZOMJAZZÁK AZ ISTENT”

Ahogy mesélik, a hívek között mindannyian hatalmas igényt tapasztalnak a lelki segítségre, a papság szolgálatának igénybevételén túlmutatóan is.

– Egy jófajta lelki éhség növekedését látjuk – erősíti meg Éva. – Ez az éhség személyes, választott, hitelességre törekvő, élő és egyéni. A közösségünk mindig is igyekezett válaszolni a társadalom aktuális hiányaira, éhségére – nem véletlen, hogy ma több magasán képzett lelki veze-

tő van a testvéreink között. Próbálunk preventívek lenni: megelőzni a meglátott gondokat – pedagógiában, egészségügyben, családok támogatásában, gyermekvédelemben, pszichológiában.

– Az emberek szomjazzák az Istent – veszi át a szót Anna. – A személyes Istenkapcsolatra és a személyes találkozásokra óriási az igényük. Nagy öröm látni, amikor például az adventi lelkigyakorlat során naponta legalább fél órát imádkoznak – persze, ehhez adunk segítséget. Aztán megbeszéljük a személyes tapasztalataikat, és ebből kiindulva haladunk tovább. A lelkigyakorlatozók legtöbbször arról számolnak be, hogy az ima – az Isten szeretetével való személyes találkozás – visszahat az életük minden területére. Az imádság gyümölcseként fontos kapcsolataik is tudnak változni.

– Alapítónk, Slachta Margit arra hozta létre a közösséget, hogy az egyház szociális-társadalmi küldetését megvalósítsa, a Szentléleknek átadottan, modern formában, bencés lelkiséggel – fűzi hozzá Éva. – Azt is vallotta, hogy a közösségi élet jel: megmutatja, hogy idegen emberek tudnak együtt élni a másságok tiszteletben tartásával, összecsiszolódással. Ezt képviselni ma önmagában küldetés. Mi szeretettel, imával támogatjuk egymás terveit, feladatait, izgulunk egymásért, ha egyikünk elé új kihívás kerül. A házunk neve: Megszentelő Szeretet Háza. Slachta Margit fogalmazott úgy, hogy a Szentlélek maga a Megszentelő Szeretet, és nekünk az ő küldetésében kell járnunk, a társadalmat át kell hatnunk ezzel a szeretettel – erről kapta a nevét az otthonunk. Az külön izgalmas, hogy mindezt a városi dzsungelben tehetjük meg. T

Szigeti Hajni

HISTÓRIA

AZ ORSZÁGÚTI FERENCES TEMPLOM TÖRTÉNETE (3. RÉSZ)

... Minden ember életének kereteit az a kor adja, amelyben él. Az utókor ezeket a történelmi kereteket tartja érdekesnek, s valóban az is, de igazán az figyelemre méltó és fontos, ahogy ebben a sodrásban maga a személy és a közösség cselekszik. Ezúttal inkább a történések hiányosan megfesthető hátterét láthatjuk, mely a ferences plébániáé volt az elmúlt századokban.

SZŐLŐK, FÖLDEK

A Rózsadomb szőlőgazdaságát a török idők utáni telepek lendítették fel. Az egykori országút mentén letelepedő ágostonosok valószínűleg már átvették az előző tulajdonostól szőlőjét. Ettől fogva a kolostor melletti domboldalon mindig termesztettek szőlőt, nyilván elsősorban (mise) bor céljaira. Az egész terület 7640 négyszögöl volt, ami újra meg újra apadt, ebből a XIX. században 3000 négyszögöl volt szőlő, 982 négyszögöl pedig konyhakert. A termés elég ingadozó volt, 20 és 250 akó közt változott (1 akó 54,3 l). A kolostorkerti szőlő mellé 1831-ben Zaupper Jánosné König Anna miséért tett alapítványaként a rendre szállt a Pál-völgyben egy 1491 négyszögöles szőlő. 1869-ben Újlakon is kaptak egy 2767 négyszögöles szőlőt. Amikor 1889-1890-ben a filoxeravész tönkretette a szőlőt, az országúti tőkék nagy részét kiszántották, lóherét vetettek a helyébe, a pálvölgyit pedig bérbe adták. A megmaradt szőlők a kívánt bormennyiséget már nem biztosították, 1908-ban 88,5 hektoliter bort vett a házfőnök (előrelátásból is, mivel az évben igen olcsó volt a bor). Volt Törökvészen is egy 5235 négyszögöles szántóföldjük 1907-ben, de arról többet nem tudni. 1933-ban a pálvölgyi föld nem termett semmit, ezért bérbeadták 10 évre, 1953-ban újra kiadták, felesben. A pálvölgyi telket és a rózsadombi 541 négyszögöles telket végül 1955-ben, a szűk esztendő idején voltak kénytelenek eladni a javítások és szükségletek fedezésére.

A Rózsadomb és a Kálvária kápolna 1880 körül

GAZDÁLKODÁS

Bizonyos, hogy a kolostor kertjében kezdetektől tartottak állatokat és termesztettek haszonnövényeket. A szőlőültetvényeken kívül, melyekről korabeli metszetek, festmények és térképek is tanúskodnak, csak viszonylag késői időktől és szórványos a tudásunk. Az első adat egy betörés kapcsán született:

„A tolvajok betörtek a padlásra vezető kamarákba s összefogdosták a baromfiakat, aztán egy istálló ajtaját feszítették föl s az ott talált lószerszámokat beletömték a magukkal hozott zsákokba.” (Budapesti Hírlap, 1891. április 23.)

Lovakat ekkor már talán nem tartottak, de az istálló hajdan tehéneknek is otthont adhatott. E nagytermetű háziállatokat maga a város fejlődése, kiépülése szorította ki, több említésük nincs.

1906 márciusában Kaizer Nándor gvardián így ír: „az üres kertbe fácskákat ültettem, hogy ne heverjen egészen parlagon”, s ez biztosan nem dísznövényeket jelent, hanem gyümölcsfákat. Ezek ma 130 év körül járnának, de gyümölcsfák ennyit nem élnek meg. A XX. században a nélkülözések, élelmiszerhiány adott új lökést az állattartásnak. 1918-ban, a világháború vége felé már sok mindenhez nem lehetett hozzájutni (pl. tej), s az árak is elszabadultak. Ekoriban volt „a többi közt kertünkben 2 hold kaszáló. Ebből több mint fél holdat meghagytunk legelőnek, mert tartunk 8 drb kecskét, így segítünk a tej misérián. A többit le kaszálunk és lett belőle 14 mm [métermázs] széna, felét eladtuk á 170 koronaért, és így 7 mm szénaért kaptunk 1190 Koronát, holott a békeidőben 2 ½ hold szénért [sic!] 100 Koronát kaptunk összesen, a konyhakertészet is igen kifizeti magát.” 1933 februárjában – már nem először – sertést vágtak, mert Budapesten drága volt a hús, és adók is terhelték. 1936 szeptemberében 40 választási malacot vásároltak, amiket maguk hizlaltak és decemberben, mikor párja elérte a 15-20 kg-ot, vágtak, füstöltek.

1936 márciusában a quadrum „beparkíroztatásáról” halani: 20 fenyőt, 10 bukszust, díszbokrokat, pázsitot telepítenek. 1942 szeptemberében, hasonlóan az előző világháborúhoz, két kecskét vásároltak, mert tejet csak gyerekek, betegek, öregek kaphattak. 1947 januárjában fákat vágtak ki a kertben, a hegyoldalon, s 50 gyümölcsfát ültetettek. A szűkös 50-es években egészen új fába vágták fejszájukat. 1954-ben az utcai pincerészben gombászatot rendeztek be csiperkével, ami bevált. 1955-ben, tekintettel a napi több mint 100 étkezés sok konyhai hulladékára, 6 választási kismalac nevelésébe fogtak, de pár hónap után, mivel a II. kerületi tanács tartásukat nem engedte, eladták azokat Esztergomba a kollégiumnak (ahol szépen híztak). Ugyanakkor két baromfiól is szolgálta a húsellátást (egy a nagy-pince lejárata előtt és vele szemben a másik, a zárdához ragasztva). Ez évben, miután a gombás pince minden esőzés után víz alá került, 90 cm-rel feltöltötték és újra berendezték gombászatnak. 1957 júliusában aztán véget vetettek a baromfitenyésztésnek, mert az vett magon nem fizetődött ki, meg sok el is pusztult baromfivészben. Maradtak immár a növények. 1961-ben különösen szép tavasz fakadt. Március 9-én a kerti mandulafák mind kivirágoztak a kertben (majd a barackfák). Június végén „kertünkben rengeteg

gyümölcs. A barack, szilva, cseresznye, körték roskadoznak édes terhük alatt. Dió, alma is szépen mutatkozik." Az év igazi gyümölcse mégsem ez volt.

A BETÖRÉSEK

A templom a vulgáris képzeletben más egyebek mellett a vagyon felhalmozásának színhelye. Betörők és rablók századokon át, háborúban és békében egyaránt próbálták megkaparintani ezt a vélt gazdagságot. Így volt ez templomunk esetében is. De ki gondolná, hogy az értékek békebeli fosztogatói még a jobbik esetet jelentik?

„Tegnapelőtt Tóth Julianna komáromi illetőségű ismeretes tolvajná a budai franciskánusok templomába lopózott s lelopott az oltáron álló szűz Mária nyakáról egy aranycsatos gyöngyfüzért, melyet a bold. Hermina főhercegnő ajándékozott a templomnak.” (A Hon, 1870. október 25.)

Valóban békebeli, jóhiszemű kor volt, hogy ékszerek így voltak karnyújtásnyira naiv áhítattal a Szent Szűz szobrára akasztva.

„(Elriasztott tolvajok.) A múlt éjszaka tolvajok törtek be a ferencrendi kapisztránusok országúti kolostorába. Már a múlt télen is bemenekült a kolostor udvarára egy veszedelmes ember, a kit el akart fogni a rendőrség. Most azon a hitvány léckerítésen másztak be a tolvajok, a melyet ideiglenes szolgálatra állítottak föl, a mikor a derék szerzet átengedte egy iskola számára a saját területét. A tolvajok betörtek a padlásra vezető kamarákba s összefogdosták a baromfiakat, aztán egy istálló ajtaját feszítették föl s az ott talált lószerszámokat beletömtek a magukkal hozott zsákokba. Az udvari épületben lakó egyházi fölébredt a baromfiak lármájára s üldözőbe vette a tolvajokat, a kik a zsákokat hátrahagyva, futásnak eredtek. Az egyházi legalább is fél óra hosszáig kergette őket köröskörül az udvaron, a míg kiáltásaira besiettek az utcai rendőrök és a szomszédok. A tolvajok akkor a kőfalon keresztül a kolostor kertjébe menekültek. Egy festőgyáros utánuk lőtt s bár az egyik tolvaj följajdult,

valamennyien eltűntek az éji homályban. A rendőrség nagyobb éberséggel őrizhetné a kolostort addig is, a míg a kultuszminiszter jóvoltából kőfalat nem építenek a léckerítés helyébe.” (Budapesti Hírlap, 1891. április 23.)

A betörések ezután is gyakoriak lehettek, s „mivel sokszor betörtek, a plébánia irodába 1904 október havában egy kapus részére kapusszobát csináltattunk”.

1918 júniusában sok katonaszökevényről számolt be a háztörténet. „A meglógott katonák bujdosnak, loptak, betörtek, fosztogattak. Így történt, hogy templomunkban egy volt szolgánk éjjel a torony alatti templomajtót feltörte és az összes perselyeket feltörte, szerencsére egyetlen fillért sem talált, mert előtte való este lettek a perselyek kiürítve.” 1945. november 17-én Achilles testvér jelentette: éjjel elrabolták az Oltáriszentséget, csak a bennfentesek által ismert, titkos helyen lévő kulcsokat használva. A rendőrségi feljelentés után egy volt ministránsra terelődött a gyanú. Harmadnap a Margit parkban köpenyt találtak, zsebében az Oltáriszentséggel vagy ostyákkal. A cibórium (áldozatókehely) nem került elő, a monstanciáról az értékeket letörték. Az elkövető, Páble Kornél 14 éves, volt ministráns már sok gaztettet követett el (később a kommunista párt továbbképzésén találkozhatunk nevével). Első és nem utolsó jele volt ő egy új, gátlástalanabb kornak, mely a Szentséget és a papokat nyíltan támadja. 1946 márciusában egy betörő menekülés közben hason lőtte P. Honort. 1954 májusában egy másik az udvar (quadrum) felől létrán jutott be a szöszék folyosójára, onnan az oratóriumba. Ott a tabernákulumot feltörte, a Sanctissimumot az oltárra szórta, a miseruhákat szétszórta, és a cibóriumot elvitte (ő is ismerős volt a helyi viszonyokkal: a kert felől jött, ahol romosak voltak a falak). 1954 júniusában viszont ebédidőben törtek be Gábris Grácián szobájába, a ruhatárát vámozták meg, a nyitva felejtett pénztárszekrényhez nem nyúltak. 1961 decemberében több betörési kísérlet is történt: egyikőjük a gyóntatószékben rejtőzött el, de a sekrestyések záraskor észrevették, ám meglógott; a másik álkulccsal bejutott a vendégszobába, de lelepleződve szintén kereket oldott.

KÁLVÁRIA KÁPOLNA ÉS A STÁCIÓ

A plébánia területén hajdan számos, többnyire magánalapítású kápolna állt, különösen a szőlők közt. A plébániához legszorosabban a Kálvária kápolna kötődött (helye a mai Mansfeld Péter park). Az 1690-es években jezsuiták építették ezt a kápolnát a Szent Kereszt tiszteletére, ezért nagyböjt szerdái körmenetet vezettek a kápolnáig (valószínűleg a jezsuiták vízivárosi Szent Anna templomától). 1757-58-ban bővítették két boltszakaszos hajóval, s fatornyot kapott. A jezsuiták 1773-as pápai feloszlatása után magánkézbe került, majd II. József bezáratta. 1805-ben Görgey Márton püspök megvásárolta, újra megnyitották, nagyböjtben hétfőn és pénteken tartottak itt misét, szerdán litániát és szentbeszédet, mint régebben is. Ezen kívül az év során még két alkalommal tartottak itt istentiszteletet: a Szent Kereszt feltalálásának (május 3.) és felmagasztalásának ünnepén (szeptember 14.).

Az újranyitás évében gyűjtés nyomán a ferencesek telkének sarkától a kápolnáig keresztutat állítottak fel.

A Kálvária kápolna belső tere 1945-ben

Ez rendhagyó, de nem ismeretlen módon 8 stációból állott. Az egyes stációk helye a régi térképek és fényképek segítségével rekonstruálható. Az 1823-as térképen 3 látszik a Stáció utcában (később Zárda, ma Rómer Flóris utca), az 1836-os térképen 5-öt tüntetnek fel a Stáció utcában (az 5. az Apostol utca sarkán, ez nagyobb épület lehetett), a 6.-at az Apostol u. közepe felé. Legteljesebb az 1873-as térkép. Ez jelöli a Veronika utca – Apostol utca szegletében lévő stációt, az Apostol utca 3-nál az „Ecce homo”-nak nevezett stációt (e név egyezik a 8 stációs keresztút 6. állomásával), még a Stáció utcán stációkápolnaként azonosítható négy kis objektumot (utóbbiak helyrajzi számot is viselnek), végül a Margit körúti sarki stációt.

1814-ben az egyházmegyei hatóság a ferencesekre bízta a kápolna lelki gondozását. Nagypéntekenként szertartás és beszéd után a Kálvária kápolnához vezető keresztutat járták végig, amire 1816-ban kaptak püspöki engedélyt. 1846-tól Szent Kereszt mindkét ünnepén körmenettel mentek a Kálvária templomba

1875-től az országúti plébánia vette át a kápolna anyagi gondozását, számadást is. 1896-ban a fővárossal folytatott hosszas vita után a plébánia javára telekkönyvezték a Kálvária kápolnát. A Margit utca és Zárda utca közötti házak és a mellettük felállított stációkápolnák kedves, falusias jellege

is zavarta ugyanakkor a modern nagyváros döntéshozóit, s nem csupán közlekedési szempontok vezették őket, amikor mindezek helyére – hosszas huzavona után 1910-ben – serpentin terveztek. A Zárda utca és Apostol utca stációinak (az első a Zárda utca és Margit körút sarkán állt) áthelyezésének, azaz bontásának feltétele a plébánia részéről az volt, hogy a város állítson új, művészi stációkat, javaslatuk szerint a Kálvária kápolna körül. Már korábban, 1908-ban is csak úgy járulnak hozzá az Apostol utca 3. telkén álló stáció bontásához, hogy a főváros biztosítja, hogy a Kálvária kápolna körül megépül a 14 stáció. 1905. májusi keresztjáró napok még zavartalanul zajlottak (ez a II. Vatikáni Zsinatig az áldozócsütörtök előtti testi-lelki javakért könyörgő, körmenetes, imádságos három nap volt), mindhárom nap mise után a Kálvária kápolnába vonultak körmenettel. A Historia Domus megjegyzése szerint „ezekben a napokban a falusi németek látogatják rendszeresen a gyóntatószékeket”. 1908 augusztusában 420-an vonultak a kálváriai körmenetben, a kápolnában Kaizer házfőnök német beszédet mondott. A templomból kiszoruló német nyelv egyre inkább itt talált otthonra. 1912 bőjtjén itt minden szerdán délután 4-kor német nyelven folyt istentisztelet. 1925-ben a kápolna javítása kapcsán szomorúan jegyzi fel a házfőnök, hogy a hajdani 14 stációból álló (valójában 8, de addigra már ez feledésbe merült) keresztutat a serpentin kiépítések lebontották, s bár a város szerződésileg kötelezte magát új, művészi stáció állítására, de azt az I. világháború keresztülhúzta, most pedig azt mondják: nincs pénz. (Igaz, ha megépült volna, 1947 után a kommunista hatalom biztosan elbontatta volna.) A kápolnában 1933-tól húsvéttól mindenszentekig, 1939-től pedig egész évben tartottak misét vasárnapon és ünnepnapon. 1939 februárjában érseki helynöki utasítás érkezett a német szentbeszéd megszüntetésére a Kálvária kápolnában, figyelemre méltó módon éppen akkor lett újra miniszterelnök Teleki Pál, aki lazítani igyekezett a Németország iránti elkötelezettséget. Budapest ostroma során a kápolna megsérült, de korántsem végzetesen, ez csak ürügyet szolgáltatott rá, hogy 1951-ben a kommunista hatóságok lebontsák. **T**

Kondorosy Szabolcs

Stációk a Rómer Flóris utcán, 1910 körül

„Halljátok, az Úr által meghívott szegénykék...
Éljetek mindig igazságban, hogy meghaljatok engedelmességben.
Ne a kinti életet nézzétek, hanem a lélek életét.”
(Assisi Szent Ferenc: A Szegény Úrnőknek adott buzdítás)

KITEKINTŐ

„SZÉCSÉNY ÁGACSKÁJA” KLARISSZA REMETESÉG, SZÉCSÉNY

... A ferences lelkeségű szerzetes közösségeket bemutató sorozatunkban ez alkalommal a „Szécsényi Ágacskája” Klarissza Remeteség életét és hivatását ismerheti meg a kedves olvasó. Beszélgetőtársam apátnőjük, Angyalos Boldogasszonyról nevezett Ferenc Mária OSC klarissza nővér, aki alapításuk történetéről a következőket mondta:

Assisi Szent Ferenc nagy családjában jelen van a szemlélődő női ág, s ez a Klarissza Rend. A Kisebb Testvérek mellett a Szegény Nővérek – ahogyan maga Szent Klára nevezte közösségét. Klára volt az első nő, akit az Úr Ferenc útjának követésére hívott. De míg Ferenc az itáliai Umbria vidékét járta, hogy bűnbánatra, megtérésre hívja az embereket – nem pusztán szavaival, hanem elsősorban szegénységben való életével, lélekben való szegénységével –, addig Klára a San Damiano templomocska mellett Ferenc keze által felépített helyen élt nővéreivel a Szegény Krisztus követésében. Egy Szent Ferencről írt életrajz csodálatosan mondja, hogy „ugyanaz a Lélek hozta ki a Kisebb Testvéreket és a Szegény Nővéreket a világból”. Rendünk alapítója tehát éppúgy Ferenc, mint Klára; éppúgy Klára, mint Ferenc.

Rosszul tudom, hogy alapításuk mégis egészen más nevekhez köthető?

Sok évszázaddal később, 1979-ben egy franciaországi (Lotaringia) kis Mária-kegyhelyen, Sion dombján három klarissza nővér telepedett le. Ők egy közeli nagy klarissza monostorból jöttek, élükön Marie-Paul Anyával, a nagyközösség volt apátnőjével. Marie-Paul Anya azt a hívást kapta Istentől, hogy hozzon létre egy kisközösséget a Klarissza Renden belül, ahol kis létszámban, egészen az imádságnak, a csendnek szentelhetik életüket. A szegénységet úgy is meg akarták élni, hogy a Gondviselésre hagyatkozva élelmiszer-adományokból éltek, ami a mindennapi táplálékukat illeti.

Magyarországra mikor érkeztek a nővérek?

A franciaországi Remeteség közössége hamarosan növekedni kezdett, majd 1989-ben jelentkeztek az első magyar lányok is. Barsi Balázs ferences atyától hallottunk a sioni klarisszákról. A képzési idő elteltével a szécsényi alapításra 1995-ben került sor, mely alapítás már a következő apátnő, Marie-Béatrice Anya nevéhez fűződik.

Őn hogyan talált a Klarissza Remeteség szemlélődő közösségére?

Erre a kérdésre a válaszom megmásíthatatlanul mindig az, hogy nem én találtam rá, hanem a közösség és az életforma talált rám. Mit értek ez alatt? A szerzetesi élet Istentől kapott hivatás. Alapvetően senki sem maga találja meg azt az életformát, melyben aztán élnie kell, hanem először is Isten sugallja azt neki a szívében. Ez a belső indítás olyan egyértelmű volt az én életemben, hogy még a teljesen jószándékú „lebeszélők” sem tudtak eltántorítani a döntésemtől. Sokan bizonygatták, hogy nekem a világban kell szolgálnom. Azonban belső kinyilatkoztatás volt

az, amit én a szívemben hordoztam, s ennek csak egyetlen akadálya volt: az én hosszantartó ellenállásom. Egyáltalán nem készültem a szerzetességre és nem is akartam azt. Felnőtt megtérő voltam (14 évesen), és Isten hívása hamar egyértelmű volt a Neki szenteltségre, de az én vágyam az életadás volt. Nagy családot szerettem volna, és ebbe sehogy se fért bele az, hogy „négy fal közé” zárjam magam. Az Úr azonban türelmesen várta, hogy megszűlessen bennem az Ő hívására adott válasz, az 'igen'. Ezután már nagyon gyorsan peregtek az események, és 1989-ben eljutottam „Sion Ágacskája” közösségébe. Először csak mint érdeklődő egy hónapra, aztán pedig belépve elkezdtem a jelöltidőt és ezzel megkezdődött a szerzetesi képzésem. Tulajdonképpen minden szent (voltak az életben és vannak most élők is) példaképem, mert életükben, sokszor írásaikon keresztül is megjelenik a feltétel nélküli önátadás Istennek.

A szemlélődő közösségnek mi a küldetése az Egyház életében?

A szemlélődő közösségek sajátos életformát és küldetést töltenek be az Egyházban, mivel nem teljesítenek semmilyen apostoli feladatot: nem hitoktatnak, nem tanítanak, nem ápolnak betegeket, nem foglalkoznak a szegényekkel, nem dolgoznak a szociális szférában, és lehetne még tovább sorolni... Egyébként szeretem is sorolni, hogy mi mindent nem csinálunk... és mi az az egy, amit viszont igen. A mi küldetésünk maga az életformánk: az Istennek adottság az imádságban.

Mit jelent ez pontosan, életformájukkal hogyan szolgálnak?

Amikor életem egy pontján végre „szabad kezét” adtam Istennek, hogy mutassa meg hová hív, akkor egy belsőleg nagyon megrázó, megrendítő tapasztalaton mentem át. Akkor már évek óta egyedül élő nőket látogattam, segítettem őket a mindennapi életben (bevásárlás, takarítás, beszélgetés), fogatékával őket látogattam... Egyik nap fáradtan bandukoltam hazafelé, amikor is azt hallottam a szívemben, hogy 'ez nem elég!' Tudtam, hogy Isten szólt, és értetlenül, sőt, kétségbeesetten válaszoltam: 'Uram, én nem tudok ennél többet...' Ezután szavak helyett megvilágosodás érkezett. Ebben az volt benne, hogy nekem nem az ember tagjaival kell foglalkoznom, hanem az ember szívével, vagyis az egész emberrel. Nekem a lelkeket kell Isten elé vinnem. Mély csendben folytattam az utamat hazáig, s addigra minden eldőlt az életemben.

A végleges döntés meghozatala óta érzett valaha bizonytalanságot?

Amióta szerzetes vagyok – harminchat éve –, soha egy pillanatra sem fogott el a kétség afelől, hogy vajon jól döntöttem-e, hogy klarissza nővér lettem. Tudom, hogy ezt kell tennem, erre teremtettem, ezen kívül nincs élet számomra; minden nap hálát adok a hivatásomért, Isten kegyelmét kérem és hűségre törekszem – engem ebben látogat a bizonyosság. Boldog vagyok a hivatásomban. Igen, „négy fal között” élek, de e falak tágassága végtelen. Minden embernek, a mindenségnek közvetítem Isten szeretetét... és leginkább a csend szavával beszélek... Felelés és anya szerettem volna lenni – mindent megkaptam, azon túl, amit csak valaha elképzelhettem volna minderről! Hiszen az Úr maga a Jegyesem, az anyaság pedig a lélekben való életre szülés titka.

Ebben a különösen szép felfogásban és életformában érzékelik a külvilág visszajelzését?

Persze, vannak külső visszajelzések, hiszen többen is járnak hozzánk például lelki kísérésre, lelkivezetésre. De a hálát mindig Istennek továbbítom.

Akik még nem ismerik az életünket, azt gondolják, hogy elvágjuk magunkat a világtól, vagy hogy menekülünk a világtól. Aki az azonban Isten meghívott erre az életre, de azok is, akik értik az életünket, tudják azt, amit én szeretek így megfogalmazni: 'csak akkor lehetek mindenkié, ha egyedül Istené vagyok'.

Jelenleg hányan és milyen szabályok szerint élnek a remetességben?

A „Szécsény Ágacska” Klarissza Remetességben jelenleg hatan élünk. A monostor önállósulásáig (2009) még francia nővérek is éltek velünk. Azóta mind magyarok vagyunk (anyaországi, illetve erdélyi). A remetesség élete, struktúrája nagyon egyszerű. Mivel napi négy órát töltünk személyes belső imában, eköré épül föl a napi egyéb teendők sora. Minden nővérnek megvan a maga napirendje, időbeosztása, hogy mikor vannak az imaórái. Ügyelünk a ház csendjére is, tehát a zajosabb munkák ideje nagyjából egy időre esik mindannyiunk számára. A házi, illetve a kerti munkákat beosztás szerint végezzük. A napirendben szerepel stúdium is, hiszen fontos a lelki, teológiai továbbképzésünk. Rekreáció nincs a napirendünkben, de közösségi összejöveteleken szoktunk átbeszélni egy-egy témát, illetve lehetőség van kötetlen beszélgetésre is. Örömmel osztjuk meg egymással azokat az ajándékokat is, melyeket az Úrtól kapunk – akár egy-egy szentírási rész, akár valamilyen, imádságban kapott világosság kapcsán. Az imaidők, melyek az Úrral való személyes kapcsolat kegyelmi idői, nem öncélúak. Nem magunkért állunk az Úr színe előtt, hanem Isten egész népéért, a lelkek üdvösségeért. Az imádság formálja ki bennünk azt a belső teremtményt, aki kész a lelki küzdelemre, hogy élete egésze az Istené lehessen.

Említette, hogy lelki vezetést és kísérést is vállalnak. Hogyan illeszthető kötött életformájukba a kívülről jött látogatók jelenléte?

A Remetesség csendjében élt napjainkban hetente változtatva egy nővér felelős a hozzánk érkezők fogadásáért.

Van két kis oratóriumunk (imahelyiség), ahol az emberek feltárhathják, amit szívükben hordoznak, élnek. Együtt is imádkozhatnak az éppen szolgálatos nővérral. Fontos, hogy nem csak az emberekért imádkozunk, hanem velük együtt is. Az imádság útja ott van minden emberben, csak sokan még nem találták meg: nehéz az imádság, nem megy az imádság... - mondják sokan. A „tanulásban” segítünk. Vannak, akik rendszeresen jönnek lelkivezetésre. De vannak, akik keresők, és az Istenről, a lelki életről szeretnének egy kicsit többet hallani. Bárkit fogadunk, aki jó szándékkal kopogtat nálunk. Monostorunk mellett pedig két kis remetelak fogadja azokat, akik néhány napot, esetleg hetet visszavonultságban szeretnének tölteni. Mi gondoskodunk róluk, hogy így minél zavartalanabban, egészen a csendnek, az imádságnak adhassák át magukat. Lehetőségük van arra, hogy teljesen visszavonuljanak, de arra is, hogy egy nővér vezetését kérjék az itt töltött idő alatt, és arra is, hogy a zsolozsmáinkon részt vegyenek.

Szerzetesi közösségük tagjai nem vállalnak munkát, nincs jövedelmük, amit megoszthatnának - hogyan biztosított így a megélhetésük?

A Klarissza Remetesség megalapítása óta az Ágacska közösségei a Gondviselésre hagyatkozva élnek. Ez azt jelenti, hogy a mindennapi megélhetésünkről azok gondoskodnak, akik fontosnak tartják a mi életünket. Közelről is, távolról is érkezik élelmiszer adomány. Lehet az nagyon szerény, lehet a bőséges – mi mindenképpen Isten kezéből fogadjuk a mindennapi kenyeret, és adunk hálát Mennyei Atyánk gondoskodásáért és jötevőinkért, akiket kereszttől az Úr megajándékoz bennünket. Azt gondolom, hogy az az apróság – nevezetesen az, hogy nem válogatjuk meg az ételünket, nem aggódunk, ha éppen nincs, vagy nem túl változatos az ételünk – nagyon is fontos a mai világban. A ma emberét behajtják a minél több, minél változatosabb fogyasztás mámorába az élet minden területén. A külsődleges dolgok sokaságában elvesz a belső, a lélek gazdagsága; az emberek kiszáradnak... aztán már nem is versenyképesek abban, amibe behajszolják őket, és akkor jön a reményvesztettség. Sokszor már alig vagy nincs is kiút... életformává lett az üresség. A mi életünk – noha a rejtekben, és nem a világ szeme előtt – arról tanúskodik, hogy a belső a fontos, Isten élete bennünk és a miénk Őbenne. Szokták mondani nekünk, hogy irigyelnek bennünket. Én erre azt szoktam válaszolni, hogy mindez ott van mindenkiben, Isten élni akar mindegyikünk szívében, életében. Talán nehezebb a mindennapi döntéseket a világban meghozni, de aki már megízlelte, hogy milyen édes az Úr, az már nem tér vissza a világ nyújtotta keserűségekhez.

A klauzúra, ez az elhatárolt kis terület, ahol élünk, kétségtelenül védelmet nyújt a világ zaklatottságától, zajaitól. Istennek egy kis szigete ez. De ez semmiképpen sem jelenti azt, hogy a világ zaklatottsága, szenvedése „kívül” marad. Nem jelenti azt, hogy nekünk semmi közünk ahhoz, amit az emberek a világban élnek, szenvednek. Ellenkezőleg. Mi nem benne élünk, de hordozzuk – az emberek szenvedése a mi szenvedésünk is.

Hogy mennyire igazak a szavai, azt én Isten kegyelméből a saját életemben is megtapasztaltam, amikor megosztottam Önnel egy, a családjamban felmerült betegség okozta nehézséget, Ön szinte azonnal, levélben értesített, hogy az Úr elé viszik és hordozzák nehézségeinket. Csodálatos és megerősítő volt annak megtapasztalása, hogy nem vagyunk egyedül a kereszthordozásban. Az emberek gondjai mellett a világ problémáit, a békéért való küzdelmet ugyanígy hordozzák... de hogyan lehetséges ez?

A háborúban mi Isten békéjéért küzdünk a lelkünkben; a bűnözőkért mi törekszünk szakítani minden bűnnel, vétekkel; a gyilkosokért mi testvéri szeretetben akarunk élni; a tobzódó gazdagokért mi a szegénységet választjuk; az istentelenekért nekünk az Úr az Istenünk. Ezek nem jelszavak, hanem a csendes mindennapok egyszerű törénései bennünk.

Hogy látja, digitalizált és zajos világunkban is vannak olyan fiatalok, akik meghallják Isten hívását, és egy remeteség falai között lelnek otthonra?

Mélységes meggyőződése, hogy Isten minden időben hív a szerzetesi életre, továbbra is Önmagának teremt embereket, hogy általuk, bennük, az ő együttműködésükkel végezze egészen sajátos módon a világ üdvözítését. Ugyanakkor azt is látom, hogy az a mesterségesen felfokozott zaj, lüktetés, virtuális világ, amibe ma már beleszületnek a gyermekek, elzárja előlük bensejük csendjét, s így az Isten szavát is. Sok a felnőtt megtérő, akik már végig élték a virtuális világ keservét, és üresnek, értelmetlennek találták életüket – Isten nélkül. Az Úr eléri őket, s ők

erős elhatározással döntenek Isten mellett. Vannak, akik megérik Isten hívását a papi, szerzetesi életre. Nehéz dolguk van. De Isten törődik az Ő népével minden időben. A jövőben gondolunk nyílt nap szervezésére a monostorban, amelyen szívesen látjuk majd azokat a lányokat, akik a szerzetesi életre éreznek hívást. Segíteni szeretnénk abban, hogy ki-kik megtalálja az Istentől neki szánt helyet. Természetesen ettől függetlenül személyesen is föl lehet minket keresni, ha valaki a maga hivatását keresi, és mi segítséget nyújtunk annak megtalálásában. Akiben pedig letisztul, hogy a szemlélődő életben a klarissza közösséghez szeretne tartozni, vele külön is foglalkozunk. Életkorhoz nem kötött a belépés, de nyilván megvannak az emberi, lelki feltételei annak, hogy valaki képes legyen egész személyét elkötelezni Krisztus követésére.

Legyen az utolsó szó Szent Kláráé, aki mivel áldott, áldást adó is! **T**

„Az Úr legyen veletek mindenkor, és adja meg, hogy ti is mindig Ővele legyetek!”

Adja Isten, hogy így legyen. Apátnő, valamint Rendtársai életére és hivatására Isten áldását kérve köszönöm, hogy betekintést engedett a „Szécsény Ágacskája” Remeteség életébe.

Csegezi Mária

A Klarissza nővérek életét az Országúti Karitáson keresztül lehet címzett adományokkal támogatni.

„MONDD, TE KIT VÁLASZTANÁL?”

SZEMPONTOK KERESZTÉNY HÍVEKNEK

Időről időre elvárásként fogalmazzák meg felénk: „*az Egyház ne politizáljon!*” Mások mások határozottabb kiállást kérnek számon az Egyházon társadalmi kérdések tekintetében. Egyesek politikai hovatartozás, az Egyházhoz és tanításához való közel vagy távolállás, ideológiai szemléletük alapján ostromolják, oktatják ki papjainkat, püspökeinket, nyomást gyakorolva saját érdekeik, értékrendjük megjelenítése érdekében.

Mi tehát az Egyház tanítása és figyelembe veendő álláspontja, útmutatása a hívek számára a közéletről való véleményformálás, részvétel, most épp tavaszi országgyűlési választások kapcsán? A korrekt és helytálló válasz érdekében érdemes – túlemelkedve az érzelmi szempontokon, a média vagy a közbeszéd befolyásoló hatatásán – az Egyház irányadó dokumentumait jól ismerni. Ez sosem az aktuális politikai csatározások, irányzatok, hanem a Bibliából és az Egyház szent hagyományából táplálkozó, keresztény értékrendű iránytű, amelyet a lelkiismereti szabadság és felelősség jegyében érdemes alkalmazni.

Az Egyház tanítása szerint a keresztény polgárok részvétele a demokratikus választásokon nem csupán jog, hanem erkölcsi kötelesség is (*Gaudium et Spes* 75). A II. Vatikáni Zsinat hangsúlyozza az emberi személy méltóságát és a közjó iránti elkötelezettséget, hogy a világ ügyeiben – köztük a választásokon – való részvétel a felebaráti szeretet gyakorlása (*Ist. Dignitatis Humanae, Gaudium et Spes*). A Katolikus Egyház szociális tanítása a személy és közösség szabadságát, a közjó előmozdítását, az igazságosságot és szolidaritást helyezi középpontba (*Ist. Centesimus Annus, Laborem Exercens, Populorum Progressio*).

Szent II. János Pál pápa *Christifideles laici* (1988) apostoli buzdítása pedig az egyik legfontosabb egyházi dokumentum a világi hívek közéleti-politikai felelősségéről. Ez a dokumentum sem pártpolitikai iránymutatást ad, hanem erkölcsi és teológiai keretet a keresztény részvételhez, így közvetlenül alkalmazható a demokratikus választások kérdésére is.

A szent pápa ebben világosan kimondja: „*A világi hívek sajátos hivatása, hogy Isten országát a világi dolgok intézésével és Isten akarata szerinti rendezésével keressék.*” (CL 15)

A politikai részvétel – beleértve a szavazást is – nem külső melléktevékenység, hanem a világi keresztények küldetésének része. A közélettől való elzárkózás mulasztás, ha az ember képes lenne a közjó szolgálatára (CL 42).

A dokumentum hangsúlyozza, hogy a politikai tevékenység célja a közjó, amely „*azoknak a társadalmi feltételeknek az összessége, amelyek lehetővé teszik az emberek és közösségek teljesebb kibontakozását*” (CL 42; vö. *Gaudium et Spes* 26). Ezért a keresztény választó nem szavazhat pusztán önértékből, nem relativizálhat alapvető erkölcsi értékeket pragmatikus megfontolások miatt, felelős döntést kell hozzon Isten és az emberek előtt.

II. János Pál pápa egyértelműen rögzíti: „*Az Egyház nem azonosul semmilyen politikai közösséggel vagy rendszerrel.*” (CL 42) Ugyanakkor határozottan kijelenti, hogy nem minden politikai program egyeztethető össze a keresztény hittel. A világi hívek kötelessége megkülönböztetni, hogy mi szolgálja az emberi méltóságot, mi sérti az élethez, családhoz, vallásszabadsághoz fűződő alapvető jogokat. A dokumentum több ponton utal azokra az erkölcsi minimumokra, amelyek nem relativizálhatók: ilyenek az emberi élet feltétlen tisztelete, a család, mint egy férfi és egy nő életközössége védelme, a vallásszabadság és a lelkiismereti szabadság előmozdítása, a szolidaritás a szegényekkel és gyengékkel. Természetesen alapvető érték a társadalmi és a nemzetközi béke szolgálata. Olyan politikai irányzat, amely ezekkel tudatosan szembehelyezkedik, nem kaphat keresztény támogatást (CL 38–40).

A *Christifideles laici* elutasítja mind a politikai fanatizmust, mind a keresztény közömbösséget. A pápa szerint: „*A világi hívek nem vonhatják ki magukat a politikai felelősség alól.*” (CL 42)

A szavazáson való részvétel tehát lelkiismereti felelősség, a hitből fakadó erkölcsi döntés, a felebaráti szeretet konkrét megnyilvánulása. Ki-ki lelkiismerete szerint olyan pártra és olyan jelöltekre szavazzon tehát, akik a keresztény értékeket elfogadják, azok képviselőit egyértelműen és tényszerűen felvállalják, az egyházakkal a kölcsönös tiszteleten alapuló, valós és építő párbeszédre képesek, erre őszintén törekszenek. Egyben mindenkit buzdítunk hazánkért, nemzetünkért és a békéért való imádságra. T

fr.Zalán

ÉPÜL, SZÉPÜL - MINDENKIÉRT

2026-OS ÉPÜLETFELÚJÍTÁSI TERVEINK

- **Ahogy máskor, úgy most is szeretettel számolunk be plébániánk, templomunk felújításairól, műszaki fejlesztéséről.**

Plébániánkon és a rendházban a 2025. év során végzett legnagyobb munka az elektromos alapvezetékek és mérők cseréje nem igazán volt látható, de már nagy szükség volt rá. Ma már látványosabb részeknél tartunk. A portán és a porta előterében az új ablaknak, festésnek köszönhetően már látszik előrelépés. Mire tavasszal elkészül, az előtérben új világítás, tablók és dekoráció, a portásfülkében igényes beépített bútor lesz.

Tavasszal a hidegek elmúltával elvégeztetjük a tornyok felülvizsgálatát. Sok olyan szerkezet van a magasban, amit letről vagy bentől nem lehet látni. Hogy itt adódik-e tenivaló, és ha igen, mennyire sürgős, hamarosan meglátjuk. Februárban befejezzük a lépcsőház felújítását az első emeletig. A lépcső aljából a földszinti vasajtót kibontjuk, helyette az első lépcsőfordulóba kerül egy üvegajtó. Itt is igényes, jól szabályozott, energiatakarékos és korszerű ledes világítás készül.

Idén a földszinti folyosón is szeretnénk haladni a felújításokkal. A plébániai fogadószoba, a mellékhelyiségek és a kiskonyha a Mechwart lépcső felőli fal miatt enyhén nedvesedik, a helyiségek főleg nyáron érezhetően párasak, a vakolat mállik. Tavaly a kisház hittantermében egy állandóan működő hővisszanyerős szellőztető beépítésével sikerült hasonló problémát megoldani, így itt is ezt tervezzük. Ha minden jól megy és a költségvetésbe belefér, a földszinti folyosó megújításán is dolgozunk majd tovább. Cél, hogy a mai, a hatvanas éveket idéző elhasznáaltságot és lerobbantságot a sokféle rossz állapotú ajtó, a „retro” falburkolat és a világítás cseréjével váltsa fel egy szép, igényes, barátságos belső.

Köszönjük, ha a testvérek adományaikkal – a plébánia bankszámlaszámán vagy a Budai Ferences Alapítványon keresztül – támogatják plébániánk korszerűsítését, felújítását. T

Lovas András

KÉTIGEN ALAPÍTVÁNY - A BOLDG ÉS TARTÓS PÁRKAPCSOLATOKÉRT

TWOGETHER APPLIKÁCIÓ

A Kétlgen Alapítvány pár- és családterápiában jártas szakemberek segítségével dolgozott ki párkapcsolat-gazdagító műhelyeket, programokat, amelyek segítenek a férfi-nő pároknak jobban elmélyíteni a kapcsolatukat, örömtelibbé tenni azt és ezáltal megelőzni a párkapcsolati elhidegülést. A prevenció befektetés a tartós, boldog párkapcsolatba.

Új lehetőség a párkapcsolat felfrissítésére, egymás jobb megismerésére: a pároknak szóló ingyenesen használható telefonos **Twogether alkalmazás** abból a célból jött létre a Kétlgen Alapítvány fejlesztéseként, hogy Kérdéskártyákkal segítsen a pároknak mélyebb beszélgetéseket kezdeményezni vezetett témák és kérdések mentén, megkönnyítve az egyes témák kapcsán való megnyílást és lehetővé téve azt, hogy mélyebben tudjanak kapcsolódni egymáshoz. Mindezek mellett számos Randitipp is belekerült az alkalmazásba, ami ötlettárként szolgálhat a mindennapokban a közös időtöltés kitalálásához!

A *Beszélgetésindító kártyapakliknál* különböző témákból lehet választani, amelyhez kérdések találhatók - mint például Házasságkötés előtti időszakhoz, Gyermekkorai élmények megosztásához, Tervekről és jövőképről való beszélgetéshez, csak hogy néhányat említsünk közülük - azonban a közeljövőben a témák várhatóan bővülni fognak.

Mindezek mellett az alkalmazásban számos Randitippet találunk kategóriákba rendezve (pl.: szabadtéri, gasztronómia, romantikus, félnapos kalandok stb.), és a különféle szempontok alapján mindig megtalálhatjuk a számunkra legideálisabb kettesben töltött programot. Ötletként szolgálhat minden párnak azokra az időszakokra, amikor inspirációra van szükségük egy randi megszervezéséhez. Kedvenceinket elmenthetjük későbbre és azt is jelölni tudjuk, hogy mely tippeket próbáltuk már ki.

Az alkalmazásban továbbá információt szerezhethetünk az éppen aktuális Kétlgenes programokról is. A jelenlegi tavaszi félévben is számos különböző programmal várja az Alapítvány a párokat - havonta megrendezésre kerülő **Randiestekkel**, gyermekvállalás előtt álló pároknak szóló **Szülők leszünk!?** programmal, továbbá lesz **Párban az önismeret útján** 3 napos műhelysorozat és az **Intimitás és szexualitás** témáját körüljáró egynapos program is. Jelentkezni a ketigen.com/esemenyek oldalon lehet. Ezen személyes programok mellett folyamatosan elérhetőek a **NégyBakancs** párkapcsolat-gazdagító túráink ingyenesen, illetve számos párkapcsolat alapozó témában mérülhetnek el a párok otthonuk kényelméből Online kurzus felületünkön.

A Twogether applikáció már alkalmazható mind Android mind iOS operációs rendszerű digitális eszközön! Töltsétek le és használjátok sok örömmel!

Šindýlková Zsófia
és a Kétlgen Alapítvány csapata

KÉTIGEN
ALAPÍTVÁNY

ÚJRAHASZNOSÍTÁS ÉS SEGÍTSÉG EGYSZERRE

**PALACKBÓL ADO MÁNY – EGYSZERŰEN: ÚJ, EGYSZERŰ
TÁMOGATÁSI LEHETŐSÉG A PLÉBÁNIA SZÁMÁRA**

A MoHu Repont automaták lehetőséget adnak arra, hogy a visszaváltott palackok, üvegek és dobozok ellenértékét ne csak készpénzben vagy utalványként kapjuk meg, hanem **adományként közvetlenül felajánljuk egy megjelölt bankszámlára, QR-kód segítségével.**

Plébániánk számára is létrejött ez a lehetőség: amikor visszaváltod az üres palackokat, PET-palackokat vagy dobozokat, egyetlen érintéssel, egy QR-kód beolvasásával adománnyá válhat a visszaváltás összege – közvetlenül a plébániai közösség javára.

Ez egyszerre:

- teremtsésvédelem
- felelős környezeti magatartás
- konkrét közösségi támogatás
- csendes, mindennapi jótett

Amit eddig aprópénzként kaptunk meg, most szolgálattá, segítséggé, közösségi erőforrássá válhat: a karitászmunkájában, a közösségi programokban, a templom és a plébánia fenntartásában, a rászorulókat támogatásában.

Kérjük a testvéreket, hogy a visszaváltáskor a QR-kódos adományozási lehetőséget válasszák, és ajánlják fel a visszaváltás összegét a plébánia javára.

Egy palack kevésnek tűnik. Sok palack együtt: valódi segítség. Sok ember egy apró döntése: valódi közösségi erő.

A kevésből bőséges áldás lesz.

Köszönjük a támogatást, a felelős döntést és a közösség iránti elköteleződést.

1+1% – KIS FIGYELEMMEL SOK JÓT TEHETSZ

Idén is mellékelj SZJA bevallásodhoz a 1+1%-os rendelkezésedet:

Az első egy százalékra
a **MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZAT** jelöld meg

TECHNIKAI SZÁM: 0011

A második egy százalékra
a **BUDAI FERENCES ALAPÍTVÁNYT** jelöld meg

ADÓSZÁM: 18285707-1-41

A BUDAI FERENCES ALAPÍTVÁNY CÉLJA:
az Országúti Ferences Plébánia közösségi programjainak segítése, a gyerekek és fiatalok fejlődésének, erkölcsi nevelésének előmozdítása, a plébánia és a templom fenntartásának, felújításának támogatása.

Alapítványunk számlaszáma:
11600006-00000000-85573657 (Erste Bank)

BUDAI FERENCES
ALAPÍTVÁNY

FRIEDLER MAGDOLNA

KIS PETI-VERS

Peti az én kis barátom,
kétéves se múlt még nyáron.

Ügyes legény, mászik, szalad,
játszania bárhol szabad.

Felfedezett konyhát, szobát,
a garázsban minden csodát.

Valódi kincs vonat, sín pár,
fregoli és felnőtt szandál.

Fogja anya hegedűjét,
előadja zeneművét.

Ha a nagyi kelt tésztát süt,
Peti segít, gyúr, tojást üt.

De a legjobb móka neki:
apa barkácskisgépei.

Szögek, tiplik, ezer csavar,
megnézi a nagypapival.

REJTVÉNY

HÚSVÉTI SZÍNEZŐ / A dárda földre hull!

1: SZÜRKE, 2: NARANCS, 3: FEKETE, 4: BARNA, 5: ZÖLD, 6: SÁRGA, 7: VILÁGOSKÉK

ORSZÁGÚTI RAJZPÁLYÁZAT 2026

Az idei évben is meghirdetjük a plébániai gyermekrajz pályázatot Szent Ferenc és a szultán találkozása címmel. Segítségül olvassátok el Szent Bonaventura leírását a történetről, melyek ábrázolásait várjuk szeretettel. Az alkotások lehetőleg színes technikával készüljenek, legfeljebb A3-as méretben. Íme a történet:

SZENT FERENC ÉS A SZULTÁN TALÁLKOZÁSA

Megtérése tizenharmadik évében, 1219-ben Szent Ferenc Szíria felé vette útját állandó veszélynek téve ki magát, csak hogy a babiloni szultán előtt megjelenhessen. A keresztények és a szaracénok között akkoriban békíthetetlen háborúskodás folyt. A seregek egymáshoz közel táboroztak le a csatamezőn, ezért a közöttük való közlekedés csakis az életveszély vállalásával volt lehetséges. A szultán ugyanis kegyetlen rendeletet bocsátott ki, miszerint mindaz, aki fejét veszi egy kereszténynek, bizánci aranyat kap jutalmul. Ám Ferenc, Krisztus rettenthetetlen lovagja, abban reménykedett, hogy kívánsága hamarosan teljesül, és rászánta magát az útra. Halálfélelem nem riasztotta el, csak vágya hajtotta. Imádkozott előbb, majd megerősítve az Úrtól, bizakodva énekelgette a prófétai ígét: „Járjak bár a halál árnyékában, nem félek a rossztól, mert te ott vagy velem.” (23. zsoltár) Illuminatus testvért, a világosság és az erény emberét vette maga mellé kísérőnek. Út közben szaracén katonák támadtak rájuk, mint ahogy farkasok rohannak a juhokra: vadul megragadták Isten szolgáit, kegyetlenül és megalázó módon bántalmazták, majd szitkokkal illették, ütlegelték és megkötözték őket. Végül sokféle kínzás és gyötrelme után a szultán elé vezették őket, az isteni gondviselés rendelkezéséből és Isten emberének vágya szerint. A szultán kérdésére, hogy ki, mi végre és hogyan küldte őket, és miként jutottak el idáig, Krisztus szolgája, Ferenc bátran válaszolta, hogy nem ember, hanem a magasságbeli Isten küldte őt azért, hogy neki és népének az üdvösség útját megmutassa, valamint hogy az igaz Evangéliumot hirdesse. Majd akkora következetességgel és lelki erővel, akkora hévvel beszélt a szultánnak a háromságos és egy Istenről, a mindenek üdvözítőjéről, Jézus Krisztusról, hogy valóban teljesedett benne az ige: Én olyan szájat és bölcsességet adok nektek, amelynek egyetlen ellensége sem tud majd ellenállni vagy ellentmondani. A szultán is csodálta Isten emberében a lélek buzgóságát és erejét. Szívesen hallgatta, sőt tartóztatta őt, hogy maradjon vele.

... A szultán végül elhalmozta számos drága ajándékkal, azonban Isten embere, aki nem a világi javak, hanem a lelkek üdvére sóvárgott, mintha mind csak sár volna, visszautasította. A szultán látva, hogy a szent a világi javak tökéletes megvetője, megrendült ámulatában, és még nagyobb tisztelet ébredt benne iránta. És bár a keresztény hitre nem akart, vagy talán nem mert áttérni, kérlelte mégis buzgón Krisztus szolgáját, hogy az imént felkínált ajándékokat fogadja el a keresztény szegények vagy a templomok javára. De ő semmiképp nem egyezett bele, mert úgy látta, hogy a szultán szívében nem vert gyökeret az igaz jámborság. Belátta végül, hogy a szaracénok megtérését nem tudja előmozdítani, sem föltett szándékát nem képes elérni. Így isteni kinyilatkoztatás alapján hívók lakta vidékre tért vissza.

Szent Bonaventura Legenda Major

Az alkotások leadási határideje:

2026. május 10. vasárnap.

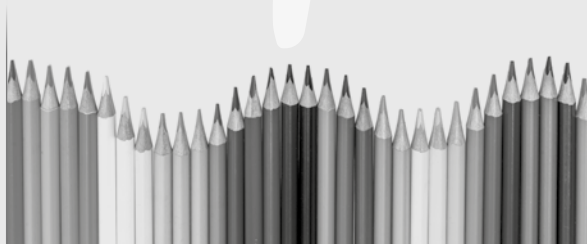
A díjazást 2026. május 17-én vasárnap tartjuk a kvadrumban a közös plébániai ebéd előtt.

A képek hátuljára kérjük, kerüljön fel:

a gyermek neve, kora, óvodás csoportja/iskolai osztálya,
az egyik szülő neve és mobil elérhetősége.

Várjuk alkotásaitokat Szent Ferencről!

Balázsdí-Szabó Nóra

PLÉBÁNAI PROGRAMOK 2026 TAVASZ-NYÁR

- **február 18. Hamvazószerda** – Szentmisék 7.30, 10.00 és 18.00 órákor lesznek, a misék keretében és következő vasárnapi szentmisék végén – a bűnbánatra való felhívás jeleként – **hamvazás** lesz.
- **február 20. péntek – Szentségimádási napot** tartunk 8.00-17.00 között: szeretettel hívunk mindenkit a velünk élő Úrral való csendes együttlétre.
- **február 20. pénteken és Nagyböjt minden péntekén** 17.00-kor a **keresztutat** imádkozzuk plébániai csoportjaink vezetésével. Mindenkit szeretettel hívunk a közös imádságra!
- **február 21. szombat 17.00 – Óvodások szentmiséje** – várjuk a kisgyermekes családokat a gyerekek életkorához igazodó liturgiával, közösségi ünnepléssel.
- **február 22. vasárnap** – A szentmisék perselyadományait a **ferences iskolák támogatására** továbbítjuk.
- **A nagyböjti idő péntekjein böjt** (hústilalom) kötelez minden 14 évnél idősebb hívőt. Hamvazószerdán és Nagypénteken szigorú böjtöt tartunk – ezeken a napokon a hústilalom mellett háromszor lehet étkezni, egyszeri jóllakással – ez a 18 és 60 év közötti hívőket kötelezi. A betegek imádsággal vagy jócselekedettel helyettesíthetik a böjti fegyelmet.
- **március 11. szerda, 10.00-12.00 – Nyugdíjasklub** – szeretettel várjuk az idősebb korosztályt beszélgetésre, találkozásra, teázásra, imádságra.
- **március 15-22. között** – A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia idén is arra kéri a híveket, hogy a húsvéti előkészület során lehetőségeikhez mérten **tartós ételmisszerrel** segítsék a rászoruló családokat. Jövő vasárnapig, egy héten át várjuk a tartósélelmiszer-adományokat, amelyeket a Karitás helyi szervezete segít majd szétosztani a rászorulóknak között. Az adományokat az első mellékoltárnál lehet elhelyezni vagy a portán lehet leadni.
- **március 20. péntek – Szentségimádási napot** tartunk 8.00-17.00 között: szeretettel hívunk mindenkit a velünk élő Úrral való csendes együttlétre.
- **március 20. péntek 17.00 – A kisgyermekes családokat** várjuk a templomi keresztútra.
- **március 21. szombat 17.00 – Óvodások szentmiséje** – várjuk a kisgyermekes családokat a gyerekek életkorához igazodó liturgiával, közösségi ünnepléssel.
- **március 22. vasárnap 10.00** – A szentmise keretében megáldjuk a gyermeket váró, **gyermekre vágyó családokat és az édesapákat.**
- **március 20-21-22., péntek-szombat-vasárnap 18.00** – Az esti szentmisék keretében fr. Gegő Juliánusz ferences atya tart **nagyböjti lelkigyakorlatos beszédeket.** A szombat esti misében a **betegek kenetének ünnepélyes kiszolgáltatására** is sor kerül.
- **március 22., vasárnap** – A szentmiséken a **szentföldi keresztények segítésére** gyűjtünk.
- **március 22. vasárnap 16.00** – Schnell Máté orgonaművész **hangversenye.**
- **március 28., szombat 8.00** – Ezen a délelőttön tartjuk a templom ünnepi **nagytakarítását** – szeretettel kérjük és várjuk a testvérek segítségét!
- **március 29., Virágvasárnap 9.45 – Barkaszentelés és körmenet** (a 10.00 órás szentmise kezdetén) – gyülekezés az udvaron, barkát vagy virágos ágat hozunk magunkkal!
- **április 2., Nagycsütörtök**
 - Zsolozsma 7.30 és 12.15.
 - Gyóntatás 7.30-12.00, 16.00-19.00.
 - Ünnepi szentmise az Utolsó vacsora emlékére 18.00 órákor.
 - A szentmise idején a kisgyermekes családok számára az Alverna tereben a kivetített liturgia mellett foglalkozás lesz.
- **április 3., Nagypéntek**
 - Zsolozsma 7.30 és 12.15.
 - Gyóntatás 7.30-12.00, 16.00-19.00.
 - A keresztutat 15.00 órákor imádkozzuk.
 - Az Úr szenvedésének ünneplése 18.00 órákor.
 - A szertartás idején a kisgyermekes családok számára az Alverna tereben a kivetített liturgia mellett foglalkozás lesz.
- **április 4., Nagyszombat**
 - Zsolozsma 7.30 és 12.15.
 - Gyóntatás 7.30-12.00, 16.00-20.00 között.
 - A szentsírnál egész nap imádkozva készülünk az ünnepre.
 - A feltámadást ünneplő Húsvéti vigília és szentmise 20.00 órákor kezdődik, a szertartás végén ünnepi agapéra hívjuk a híveket.
- **április 5., Húsvétvasárnap**
 - Szentmisék és gyóntatás a vasárnapi rend szerint.
 - A 10.00 órás szentmise végén ünnepi körmenet lesz, amely várhatóan 11.30-kor érkezik vissza a templomba.
 - A 18.00 órás szentmisén közreműködik a Kapisztrán Kamarakórus.
- **április 6., Húsvéthétfő**
 - Szentmisék 7.30, 10.00 és 18.00 órákor.
- **április 6. Húsvéthétfő - Ferences Ifjúsági Locsoló Bál** a Szent Angéla Ferences Iskola épületében - részletek és regisztráció a honlapon.
- **április 7-11. között a gyóntatás szünetel.**

- **április 15.** szerda, 10.00-12.00 – **Nyugdíjasklub** – szeretettel várjuk az idősebb korosztályt beszélgetésre, találkozásra, teázásra, imádságra.
- **április 21.** szombat 17.00 – **Óvodások szentmiséje** – várjuk a kisgyermekes családokat a gyerekek életkorához igazodó liturgiával, közösségi ünnepléssel.
- **április 25.** szombat 19.00 – Frész Ábel **orgonahangversenye**.
- **májusban** a hétköznapi esti szentmisék végén a **Lorettói litániát** imádkozzuk.
- **május 3.** vasárnap 10.00 – a családok misében lesz az idei **elsőáldozás**, imádkozunk értük és családjaikért!
- **május 6.** szerda, 10.00-12.00 – **Nyugdíjasklub** – szeretettel várjuk az idősebb korosztályt beszélgetésre, találkozásra, teázásra, imádságra
- **május 15.** péntek – **Szentségimádási napot** tartunk 8.00-17.30 között: szeretettel hívunk mindenkit a velünk élő Úrral való csendes együttlétre.
- **május 16.** szombat 17.00 – **Óvodások szentmiséje** – várjuk a kisgyermekes családokat a gyerekek életkorához igazodó liturgiával, közösségi ünnepléssel.
- **május 17.** vasárnap 10.00 – **Jubiláns házaspárok megáldása** – jelentkezés a honlapon keresztül április 11. után.
- **május 17.** vasárnap 11.00 órától – **Plébániai bográcsos ebéd** a kolostor udvarán – jelentkezés a honlapon keresztül április 11. után.
- **május 21.** csütörtök 19.00 – Az Új Aratás közösség **imaestje**
- **május 23.** szombat 19.00 – Ribárik Sára **orgonahangversenye**.
- **május 30.** szombat 17.00 – A kisgyermekes családokat várjuk **ovis szentségimádásra, éneklésre, dicsőítésre**.
- **júniusban** Jézus Szentséges Szíve ünnepéig (06.12. péntek) a hétköznapi esti misék végén a **Jézus Szíve litániát** imádkozzuk.
- **június 3.** szerda, 10.00-12.00 – **Nyugdíjasklub** – szeretettel várjuk az idősebb korosztályt beszélgetésre, találkozásra, teázásra, imádságra
- **június 7.** vasárnap, Krisztus Szent Teste és Vére ünnepe, **Úrnapja**.
- **június 14.** vasárnap 10.00 – A **családok mise** keretében adunk hálát az elmúlt tanéért.
- **június 14.** vasárnap 11.30 – A **bérmálás szentségét** Fábry Kornél püspök úr szolgáltatja ki fiataljainknak és felnőtt katekumenjeinknek.

- **június 19.** péntek – **Szentségimádási napot** tartunk 8.00-17.30 között: szeretettel hívunk mindenkit a velünk élő Úrral való csendes együttlétre.
- **július 5.-augusztus 23.** között a nyári miserend szerint a vasárnapi misék rendje így módosul: 7.00, 10.00, 18.00 és 19.30.
- **július 17.** péntek – **Szentségimádási napot** tartunk 8.00-17.30 között: szeretettel hívunk mindenkit a velünk élő Úrral való csendes együttlétre.
- **augusztus 15.** szombat, Szűz Mária mennybevétele ünnepe, **Nagyboldogasszony** – Szentmisék 7.30, 10.00 és 18.00 órákor.
- **augusztus 20.** csütörtök, **Szent István király ünnepe** – Szentmisék 7.30, 10.00 és 18.00 órákor.
- **augusztus 21.** péntek – **Szentségimádási napot** tartunk 8.00-17.30 között: szeretettel hívunk mindenkit a velünk élő Úrral való csendes együttlétre.

NYÁRI MISE- ÉS GYÓNTATÁSI REND

2026. július 5.-augusztus 23. között a **nyári miserend** szerint a vasárnapi misék rendje templomunkban így módosul: **7.00, 10.00, 18.00 és 19.30**

GYÓNTATÁS: 9.30-10.30, 17.30-18.30
és **19.00-20.00** óra között van.

ORSZÁGÚTI PLÉBÁNIAI TÁBOR 2026

Szeretettel hirdetjük idei plébániai családi táborunkat minden az országúti plébániához tartozó, ide járó kis- és nagyobb gyermekes család, nagyszülők és unokák, házaspárok, egyedülállók, fiatalabb és tapasztaltabb korosztály számára – részletek és regisztráció a honlapon: <https://orszagutiferencesek.hu/orszaguti-plebaniai-tabor/>

KÉRJÜK. TÁMOGASD PLÉBÁNIAI ÚJSÁGUNK ELŐÁLLÍTÁSÁNAK KÖLTSÉGEIT!

Miserend

• VASÁRNAP:

- **Szentmise** 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 18.00 és 19.30
- **Gyóntatás** 8.00-9.00, 9.30-10.30, 11.00-12.00, 17.30-18.30 és 19.00-20.00 között.

• HÉTKÖZNAP (hétfőtől szombatig):

- **Szentmise** 7.30 és 18.00,
- Az esti szentmise után 19.00 óráig csendes **szentségimádást** tartunk,
 - októberben a rózsafüzért imádkozzuk,
 - májusban a Lorettoi litániával köszöntjük a Szűzanyát,
 - júniusban Jézus Szentséges Szíve ünnepéig a Jézus Szíve litániát imádkozzuk.
- **Gyóntatás** 7.20-8.00 és 17.30-18.30 között.

• ELSŐ PÉNTEKEN

- 10.00 órakor is van szentmise,
- gyóntatás 9.30-10.30 között is.

KRISZTUS KIRÁLY KÁPOLNÁBAN

- **Szentmise** vasárnap 9.30, **nagy ünnepeken** 10.00.

Betegek látogatása

Kérjük a testvéreket, hogyha környezetükben idős, a szentmisére eljönni már nem tudó betegekről tudnak, akik szívesen vennék az Oltáriszentséget minden hónapban, jelezzék a sekrestyében, az irodában a plébánia emailcímén vagy a portán *(név, cím, telefonszám)*.

E-Persely

Templomunkban egy egyszerűen használható terminál segítségével immár bankkártyával is be lehet fizetni a perselyadományokat, támogatásokat.

A szentmisék perselyadománya a liturgiában való személyes részvételünk, odaadásunk, hozzájárulásunk kifejezése, egyben ez a templom és a plébánia fenntartásához, működéséhez, felújításához való támogatásunkat is kifejezi.

A készülék a Szent József oltárnál található. Használatára buzdítjuk is a testvéreket!

Adományok, egyházi hozzájárulás, támogatás

A hívek állandó befizetései teszik lehetővé a templom és a plébániaépület fenntartását, a szükséges karbantartásokat és felújításokat, a hitoktatás és a közösségek működésének fenntartását, a plébániai munkatársak fizetését, a közösségi programok megszervezését, a plébánia kulturális, egyházzenei programjait. Ennek befizetése minden jövedelemmel rendelkező felnőtt lelkiismereti kötelessége.

Összegére a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia irányutalása az éves nettó jövedelem 1%-át javasolja kereső személyenként. *(Kiszámításához segítséget nyújthat a honlapon is megtalálható táblázat.)*

Az egyénileg kiszámított összeg az év során bármikor befizethető:

- a honlapon keresztül **bankkártyás fizetéssel**,
- **átutalással** a plébánia számlaszámára: Országúti Ferences Plébánia – **11600006-00000000-67842472** (Erste Bank) – kérjük a befizető nevét és címét megadni, ill. megjegyzésként beírni: „*egyházi hozzájárulás*”,
- a templomban vagy a portán is megtalálható **csekken**,
- **személyesen** az irodában, nyitvatartási időben

Budai Ferences Alapítvány

A templom felújítására, programjaink és plébániai életünk támogatására köszönettel fogadunk támogatásokat a **Budai Ferences Alapítvány** számláján keresztül is: **11600006-00000000-85573657**.

BUDAI FERENCES
ALAPÍTVÁNY

Ferences Rendház

A ferences közösség köszönettel kéri a testvérek anyagi támogatását a rendház fenntartására és felújítására, a szerzetesközösség javára. Számlaszámunk: **11600006-00000000-12449158**

PLÉBÁNAI IRODA FOGADÓÓRA

HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
8.30 - 11.00	-	8.30 - 11.00	-	8.30 - 11.00
-	16.30 - 18.00	-	16.30 - 18.00	-

LELKIPÁSZTORI FOGADÓÓRA

16.00 - 17.15	-	-	-	16.00 - 17.15
---------------	---	---	---	---------------

KARITÁSZ FOGADÓÓRA

-	15.30 - 17.00	-	-	10.30 - 12.00
---	---------------	---	---	---------------

Lehetőség van egyes esetekben az adminisztráció online intézésére – pl. keresztlelél kérése, elbocsátó, stb. esetében – a plébánia **orszagut@ferencesek.hu** címén. Munkatársaink **postán** vagy **emailben** küldik el a szükséges dokumentumokat. Miseszándék a sekrestyében és az irodában kérhető. **Emailben** vagy **telefonon** szívesen adunk előzetesen tájékoztatást.

ÖKUMENIKUS IFJÚSÁGI IMAEST 2026

A BUDAPEST ORSZÁGÚTI SZENT ISTVÁN ELSŐ VÉRTANÚ PLÉBÁNIA LAPJA

Megjelenik 600 példányban • **Felelős kiadó:** fr. Lendvai Zalán ofm plébános • **Cím:** 1024 Budapest, Margit krt. 23.

Telefon: 06 1 212-5628 (porta) és 06 1 315-0944 (plébánia - irodai időben)

Online: orszagut@ferencesek.hu • **orszagutiferencesek.hu** • facebook.com/orszagutiferencesek/

Fotók: ferenc800.hu, ferencesek.hu, Jenkei András, fr. Kálmán Peregrin, fr. Lendvai Zalán, Für Balázs, Haász Sándor, Klarissza Remeteség – Szécsény, magyarkurir.hu, MFKL archív, Nattán Márk, Next Content - Kapitány Gábor és Andréka Ágoston, ofm.org, Országúti Ferences Plébánia Fotótára, Somogyi András, Szociális Testvérek Társasága, Tömöry Kinga, Varga Gábor, Werner Júlia.

Grafikai tervezés, tördelés: Kohán József • kohan.jozsi67@gmail.com

Készült: a Virtuóz Kiadó és Nyomdaipari Kft. üzemében.

FERENCES FARSANGI BÁL - 2026

